The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, SEPTEMBER 5. 1956

LATVIJA AMERIKĀ

71./504. n-rs TREŠDIEN, 1956. GADA 5. SEPTEMBRĪ. 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

SANĀKSMES, KONGRESI, SVĒTKI UN SVINĪBAS NEDĒĻAS NOGALĒ TORONTO

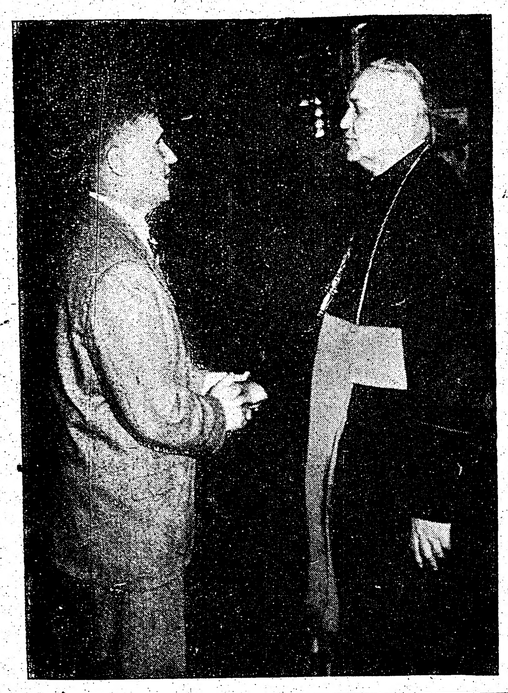

Latviešu katoļu kongresā bija ieradies arī V. E. bīskaps J. Rancāns, kuru apsveic (uzņ. pa kreisi) LNAK valdes pr-dis A. Svenne, bet pa labi redzams DV KV pr-dis V. Mukts sarunā ar plkv. A. Silgaili, kurš bija ieradies uz DV dienām no Halifaksas. Vidū gleznotāju A. Nulīti viņa jubilejas izstādē sveic LMAK valdes pr-dis Ed. Dzenis. Atreferējumu par šiem sarīkojumiem snlegsim nākošā LA n-rā. J. Kreiļa foto.

ĪDENS ATSAKĀS SASAUKT ANGLIJAS PARLAMENTU

Londonā. Pagājušās nedēļas nogalē Anglijas valdība noraidīja strādnieku partijas prasību sasaukt parlamentu sakarā ar krizi Suecā.

Vēstulē Anglijas ministru prezidentam Īdenam strādnieku partijas vadītājs Geitskels aicināja ministru prezidentu sasaukt parlamentu pirms tālāku lēmumu pieņemšanas Suecas kanāla jautājumā. Geitskels brīdināja, ka pašreizējā Anglijas valdības politika var novest pie kara ar Ēģipti. (Liberālais Manchester Guardian, viens no iespaidīgākiem angļu laikrakstiem, kādā ievadrakstā brīdina, ka valdība ir gatava sākt karu „kuru katru brīdi", ja Ēģipte noraida Londonas konferencē pieņemto 18 valstu atbalstīto Suecas kanāla internacionālizēšanas plānu).

Ar šādu pašu sistēmatisku noteiktību kā Anglija, karam Vidējos Austrumos gatavojas arī Francija. Pēdējās ziņas no Marseļas vēstī, ka šo ostu atstājuši 26 franču kuģi: pieci pasažiertvaikoņi, divi tankkuģi un deviņpadsmit tirdzniecības kuģi. Kuģos, ostas atstāšanas laikā, atradušies tūkstošiem franču karavīru. Lai gan kuģu oficiālais ceļa mērķis netiek izpausts, labi informētas aprindas paskaidrō, ka kuģi un karaspēks atrodas ceļā uz Kipras salu, lai papildinātu tur stacionēto franču karaspēku. Oficiāli Francijas valdība paskaidro, ka franču karaspēka ierašanās Kipras salā nav domāta Nasera iebaidīšanai, lai viņu piespiestu akceptēt Suecas kanāla internacionālizēšanas plānu, bet gan — lai vajadzības gadījumā aizstāvētu Francijas pavalstniekus un Francijas materiālās intereses Vidējos Austrumos.

ARABU PAGRĪDES ARMIJA

Franču karaspēka ierašanās Kipras salā sacel naidu arabu valstīs.

Ziņa, ka franču karaspēks sāk ieplūst Kipras salā iespējamai kara darbības uzsākšanai pret Ēģipti, sacēla veselu sašutuma vētru visā arabu pasaulē, jo sevišķi Sīrijā un Libanonā. Damaskas radio nekavējoties uzsāka veselu pretrietumniecisku raidījumu seriju, brīdinot arabus, ka franču un angļu karaspēka koncentrēšana Kipras salā nozīmē Vidējo Austrumu miera apdraudēšanu. Franču karaspēka ierašanās Kipras salā nepārprotami norādot, ka Rietumu solījumi nelietot varu pret Ēģiptes prezidentu Naseru, bijuši tikai tukši meli.

Arabu presē pēdējā laikā tiek daudz rakstīts par kādas arabu pagrīdes armijas kastību. Spriežot pēc ziņām, kas saņemtas no ticamiem avotiem, minētā pagrīdes armija ir visās arabu valstīs viena vīra vadībā. Pagrīdes armijas uzdevums kara gadījumā būtu visu Rietumu naftas pievedceļu un Rietumu militāro bāzu iznīcināšana Vidējos Austrumos. Arabu pagrīdes armija esot pietiekami liela, pietiekami labi organizēta un apbruņota, lai to arī veiktu.

Sīrija un Libāna gatavojas protestam

Beirutā. Libānas un Sīrijas valdības gatavojas iesniegt kopēju protestu Francijai sakarā ar franču karaspēka koncentrēšanu Kipras salā.

Kā Sīrijā, tā Libānā pēdējās dienās manāms vispārējs saspīlējuma pieaugums. Anglijas konsulāts Sīrijā ir pat atzinis par nepieciešamu ieteikt visām angļu ģimenēm, vismaz uz laiku atstāt Sīrijas robežas. Saspīlējumu abās arabu valstīs pavairo arī arvien biežāk dzirdamās valodas par arabu pagrīdes armijas darbību. Kad pirms pāris dienām radās bojājumi kādā Persijas petrolejas sabiedrības sūkņu stacijā, tūlīt sāka cirkulēt baumas, ka arabu pagrīdes armija gatavojoties iznīcināt visus naftas pievedceļus un sūknēšanas stacijas.

LATVISKĀ GAISOTNE VIENO UN STIPRINA

Daugavas Vanagu dienas aizvadītas

Daugavas Vanagu dienas Toronto, kas bija pulcinājušas latviešus no tuvienes un tālienes, Kresta teātra zālē 1. sept. atklāja DV KV pr-dis V. Mukts. Sekoja pulkv. A. Silgaiļa, kas bija mērojis tālo ceļu no Halifaksas, referāts par latviešu kareivi kā cīnītāju par tautu un brīvību. Pulkvedis atmiņās šķirstīja mūsu vēstures lapaspuses, saistošā stāstījumā atgādinot latvju karavīra sekmīgās cīņas sirmajā senatnē un turpmākajos vēstures posmos. Runātājs atzina, ka mūsu karavīri vienmēr varoņīgi pildījuši savu pienākumu, izpelnoties cieņu un apbrīnu arī citās tautās. Tā nav viņu vaina, aizrādīja runātājs, ka 13. g. s. Melnais bruņinieks un 1940. g. Staļina ordas uzkundzējās latviešu tautai. Toreiz virsvadības trūkums un šoreiz nelabvēlīga starptautiski politiskā situācija bija īstie nelaimes cēloņi, ko nespējām pārvarēt. Pulkvedis aicināja turēties pie varoņu radītajām tradicijām, kas sakņojas senajā un nesenajā pagātnē un dod spēku cīnīties par labāku nākotni.

Sveicienus nesa LNAK valdes pr-dis A. Svenne, ieteikdams DV neatlaidīgi turpināt savu svētīgo darbu. Vēl sveica mūsu kanadiešu draugs adv. Melonijs, kas sirsnīgi atbalsta latviešus cīņā par valsts atgūšanu. Jauniešu organiz. pārstāve izteica atzinību un prieku par DV darbu tautas un jaunatnes labā.

Pēc akta turpat notika Čikāgas latviešu teātra viesizrāde, uzvedot H. Ibsena drāmu Spoki. Uzvedums, kurā piedalījās Annija Simsone, guva neslēptu atsaucību. Skatītāju solos dzirdēja runājam. Ka pēc ilgiem laikiem varot atkal reiz baudīt īstu teātra mākslu.

Arī pēc izrādes svētku ballē plašās Kolumba zāles telpas bija viesu pārpildītas. Šeit sastapās un omulīgi laiku vadīja latvieši arī no Montreālas un citām attālākām vietām.

Tāpat 2. septembrī, kad DV dienu turpinjumā DV namā notika mākslinieka A. Nulīša jubilejas gleznu izstāde, netrūka apmeklētāju un īstās mākslas cienītāju. Daudz bija arī to, kas vakarā ieradās karavīra, audzinātāja un mākslinieka A. Nulīša godināšanas aktā un mielastā.

Un tā DV dienas, kas rīkotājiem sagādāja daudz pūļu, bet apmeklētājiem patīkamus brīžus pirsnīgajā latviešu gaisotnē, arī stiprināja kopības apziņu un tiecību tam, ka svešumā spēsim kā tautas daļa pastāvēt.

ZAUDĒTĀJI BŪS JAPĀNA UN SAVIENOTĀS VALSTIS

Padomju Savienības un Japānas miera sarunām ieilgstot, labi informētas japāņu aprindas paskaidro, ka šo sarunu vilcinātājs ir Japānas ārlietu ministrs Šigemitsu, kas negrib savai tautai atzīties, ka viņam nācies liekties Maskavas prasību priekšā. Japānas ārlietu ministrija esot nobažījusies, ka, parakstot miera līgumu ar Padomju Savienību uz pēdējās noteikumiem, Japānu varētu piemeklēt politiska krize. Mieralīgumā Japānas lielākais zaudējums ir atteikšanās no dienvidu Kuriļu salām, kas gadu simtiem ir bijuša Japānas īpašums.

Parakstot miera līgumu saskaņā ar Padomju Savienības noteikumiem, zaudētājs ir ne tikai Japāna, bet arī Sav. Valstis. Un protī, Kuriļu salas ir stratēģiski svarīgas militārā laukā. No minētajām salām jūrā devās japāņu lidmašīnu bazes kuģi 1941. gada decembrī, kad notika japāņu pārsteiguma uzbrukums Pērl Harboras ostā noenkurotai amerikāņu flotei. Tagad tās pašas iespējas būs Padomju Savienībai. Padomju Savienības radara stacijas, bumvedēji un zemūdenes jau atrodas Kuriļu salās. Krieviem šīs salas sagādā lieliskas bazes Padomju Savienības austrumu daļas aizsardzībai. No šo salu bazēm krievi bez grūtībām var uzbrukt amerikāņu kuģiem, lidmašīnām un bazēm Klusajā okeanā.

Padomju Savienības bazes Kuriļu salās nozīmē, ka padomju bruņotie spēki atrodās tikai 20 jūdžu no Japānas robežām. ASV cerības, ka Japānai varētu izdoties pierunāt Padomju Savienību Kuriļu salas atstāt, nav piepildījušās. Un galvenais — šoreiz Padomju Savienības okupācija nav bez pamata — atsaucas uz Jaltas un Potsdamas konferencēm, kuru laikā tika lemts, ka Kuriļu salas būs daļa no Padomju Savienības kara laupījuma.

Eksplozija saulē

ŠVEICES PROFESORS MAKSIS VOLDMEIJERS 31. AUGUSTĀ ZIŅOJA NO AROSAS OBSERVĀTORIJAS, KA SAULĒ NOTIKUSI EKSPLOZIJA, KAS PĀRSPĒJOT CILVĒKA IZGUDROTO ATOMBUMBU VESELU MILJARDU REIŽU.

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI

Sakarā ar Strādnieku dienas svinībām Kanadā un darbu pārtraukumu spiestuvē, mūsu laikraksta šīsdienas numurs iznāk ar samazinātu lappušu skaitu.

Apgāds.

VAŠINGTONA PIEPRASA ZAUDĒJUMU ATLĪDZĪBU

Vašingtonā. Šī gada 23. augustā Ķīnas piekrastes tuvumā, bet virs straptautiskiem ūdeņiem, tika nogāzta amerikāņu Merkator tipa patrullidmašīna ar 16 apkalpes locekļiem. Radās aizdomas, ka šo nelietību izdarījusi komūnistu Ķīna, bet tā paskaidroja, ka norādītajā apvidū komūnistu iznīcinātāji uzbrukuši un bojājuši kādu Ķīnas nacionālistu lidaparātu.

Īsi pēc amerikāņu lidmašīnas avarijas, kurā, domājams, bojā gājuši visi apkalpes locekļi (Sav. Valstu karaflotes vienībām līdz šim izdevies atrast tikai divus nogāztās lidmašīnas apkalpes locekļu līkus), Sav. Valstu valdība paziņoja, ka uzbrukumā vainīgā valsts netiks vārdā saukta līdz tam brīdim, ka mēr amerikāņiem nebūs izdevies pilnīgi noskaidrot visus lietas apstākļus.

Tagad šis laiks ir pienācis — vainīgā valsts nosaukta vārdā: tā ir komūnistu Ķīna. Koplgi izdotā deklarācijā Sav. Valstu Ārlietu un Aizsardzības ministrijas paziņojušas, ka, spriežot pēc visiem pacietīgā izmeklēšanā iegūtiem pierādījumiem, uzbrukums Sav. Valstu lidmašīnai noticis bez brīdinājuma, uzbrukums bijis nepamatots un visa atbildība par nogalināto apkalpi un materiālajiem zaudējumiem, kas nodarīti Sav. Valstīm, gulstas uz komūnistu Ķīnas valdību.

Ķīna atzīstas, bet atsakās maksāt.

Londonā. Pagājušās nedēļas nogalē komūnistu Ķīna atzinās 23. augustā avarējušās amerikāņu Merkator tipa patrullidmašīnas nogāšanā. Tai pašā laikā Pekingas valdība noraidīja Sav. Valstu prasību zaudējumu atlīdzināšanai, paskaidrojot, ka šāda amerikāņu prasība ir nepamatota, jo starpgadījums vispār gulstas uz Sav. Valstim. Deklarējot komūnistu Ķīnas valdības nostāju, Pekingas radio asi uzbruka Sav. Valstu karaflotes un aviācijas aktīvitātei Tālajos Austrumos, atzīstot pēdējo par neapšaubāmi provokatīvu.

Noraidot Sav. Valstu prasību atlīdzināt nogāztās lidmašīnas zaudējumus, Pekingas radio ziņo, ka amerikāņu Merkators notriekts aiz pārskatīšanās. Komūnisti domājuši, ka amerikāņu patrullidmašīna patiesībā bijusi kāda Ķīnas nacionālistu karalidmašīna.

MENZIJS UN VIŅA KOMISIJA MĒĢINĀS NASERU PIERUNĀT

Kairo. Pagājušās nedēļas nogalē, Ēģiptes un Suecas kanāla sarunu priekšvakarā, rietumnieku aprindas ar apmierinājumu konstatēja, ka Ēģiptes prezidenta Nasera nostāja Suecas kanāla jautājumā kļūst piekāpīgāka, kādēļ esot iemesls cerēt, ka pastāvošo krizi Vidējos Austrumos izdosies likvidēt miermīlīgu sarunu ceļā.

Rietumu diplomātu optimisms Ēģiptes prezidenta Nasera kareivīgo garu tomēr līdz šim nav vēl paspējis apslāpēt. Pēdējā preses konferencē Nasers deklarēja, ka Ēģipte savu nostāju Suecas jautājumā aizstāvēs ieročiem rokās — ja kāds iedomāsies Ēģiptei uzbrukt. Valcāts, vai tādā gadījumā viņš var rēķināties ar Padomju Savienības palīdzību. Nasers atbildēja, ka tādos apstākļos ir gluži vienalga, kam prasīt palīdzību.

Preses konferences turpinājumā Nasers žurnālistiem izteicās, ka viņa nostāja Suecas kanāla jautājumā vispārējos vilcienos esot tāda pati kā Sav. Valstu prezidentam Eizenhaueram. (No šī viena teikuma Rietumu diplomāti tad arī secināja, ka Nasera izturēšanās kļūst piekāpīgāka). Prezidents Eizenhauers nesen Vašingtonā izteicās, ka Rietumiem jāakceptē fakts, ka Suecas kanālis pieder Ēģiptei, tai pašā laikā prasot garantijas, lai kanālis būtu atvērts visas pasaules kugniecībai.

Vispārējam optimismam Suecas kanāla jautājumā pievienojama arī vēl Suecas kanāla komisijas priekšsēža, Austrālijas ministru prezidenta Menzija skopie paskaidrojumi daudziem žurnālistiem Kairo lidlaukā. Iebraucot Ēģiptē, piecviru komisijas pr-dis vispirms deklarēja, ka viņa vadītā komisija nav tikai izsūtāmie zēni, kas atveduši Ēģiptes prezidentam Londonas konferencē rakstītu vēstuli. Viņam neesot tiesību atkāpties no Londonas konferencē ar balsu vairākumu pieņemtiem priekšlikumiem. Menzijs paskaidroja, ka viņš un viņa komisija darīs visu iespējamo, lai pārliecinātu Ēģiptes prezidentu Naseru par Londonā izstrādāto plānu reālizēšanas nepieciešamību.

Nedēļas nogalē „pamiers" Suecas kanāla jautājumā ļoti nepatika Padomju Savienībai, kas no savas puses dara iespējamo, lai sakurinātu Ēģipti pret Rietumu sabiedrotiem. Maskavas radio un Padomju Savienības komūnistu partijas oficiozs Pravda pārspēj viens otru, bazūnējot par Rietumu gatavošanos Vidējo Austrumu karam, kas apdraudētu visas pasaules mieru un Apvienoto Nāciju eksistenci.

SARUNAS ĒĢIPTĒ SĀKUŠĀS

AIZ SMAIDIEM KONFERENCĒ — GATAVOŠANĀS KARAM

Ēģiptes prezidents Nasers pieņem piecu valstu Suecas kanāla komisijas delegātus. Sagaida, ka sarunas turpināsies visu nedēļu.

Kairo. Šī gada 3. septembrī Austrālijas ministru prezidenta Menzija vadītā Suecas kanāla komisija pirmoreiz sastapās ar Ēģiptes prezidentu Naseru. Pirmās dienas sarunu laikā komisijas priekšsēdis Menzijs iepazīstināja Ēģiptes prezidentu ar astoņpadsmit valstu atbalstīto Suecas kanāla internacionālizēšanas plānu. Tai pašā laikā piecu valstu delegāti izstrādāja plānu tālākām „brīvām un atklātām" sarunām ar prezidentu Naseru.

Pirmajā sarunu dienā Londonas konferences izraudzītie delegāti sasapās ar Ēģiptes prezidentu, sarunām ilgstot pusstundu pirmoreiz un septiņdesmit minūtes otrreiz tās pašas dienas pēcpusdienā. Pēc sarunām, personas, kas atrodas tiešā kontaktā ar Londonas konferences delegātiem, žurnālistiem izteicās, ka Nasers, kas vēl jorojām pretojas kanāla internacionālizēšanai, esot bijis ļoti smaidīgs un sadarbīgs.

Ārpus Kairo konferences zāles Suecas kanāla situācija tomēr paliek nemainīta: kā arabi, tā Rietumi, gaidot sanāksmes iznākumu, jo projām gatavojas Vidējo Austrumu karam

1. Ēģiptes armijas komandieris ģen. Abdels Hakims Akmeks šīs nedēļas sākumā Kairo izteicās, ka viņa armijas mobilizācija esot pabeigta un armija novietota tādās pozicijās, lai varētu droši raudzīties pretī katrai situācijai. Tai pašā laikā prezidents Nasers ir licis saprast, ka kara gadījumā viņš meklēs palīdzību Padomju Savienībā.

2. Anglija un Francija turpina pievest kara un apgādes materiālus Kipras salā, kā arī svaigas armijas vienības, ar to liekot saprast, ka kara varbūtība Suecas kanāla dēļ vēl nebūt nav izslēgta.

3. Kairo par Ēģiptes militāro noslēpumu izspiegošanu apcietināts vēl kāds anglis. Ēģiptes drošības policija līdz šim jau apcietinājusi četrus angļus un deviņus ēģiptiešus, kas visi esot veidojuši pret Nasera režīmu vērstu spiegu tīklu.

4. Parīzē cirkulē neoficiālas ziņas, ka visi ārzemju loči esot uzteikuši darbu un pārtraukšot strādāt šī gada 15. septembrī. Ja minētās ziņas izrādīsies patiesas, Neseram būs praktiski neiespējami turēt doto solījumu, ka Ēģipte garantē visu pasaules valstu kuģiem netraucētu kuģošanu Suecas kanālī.

KREMLIS TURPINĀS ATOMIEROČU IZMĒĢINĀŠANU

Vašingtonā. Pagājušās nedēļas nogalē Padomju Savienība paziņoja, ka tā izmēģinājusi kāda jauna tipa atomieroci, ko varot pielāgot dažādu armijas vienību apbruņošanai Trīspadsmis iepriekšējos gadījumos par krievu atomsprādzieniem vispirms ziņoja Sav. Valstis, un Padomju Savienībai tikai atlika ziņas apstiprināt. Arī šoreiz preses konferences laikā pag. nedēļas nogalē ASV prezidents žurnālistiem paskaidroja, ka noticis jauns padomju atomsprādziens, spēcīgāks par pirmo. Londona Padomju Savienības informāciju par pēdējo atomsprādzienu saņēma 90 minūtes pēc prezidenta Eizenhauera paziņošanas preses konferencē Vašingtonā.

Vēl viens sprādziens

Vašingtonā. Sav. Valstu atomenerģijas komisija Vašingtonā ziņo, ka šī gada 3. septembrī Sibirijas dienvidrietumos noticis jauns atombumbas sprādziens, kas jau ir trešais pēc kārtas pašreizējā padomju atomizmēģinājumu serijā. Pēdējais sprādziens bijis apmēram tikpat liels kā iepriekšējie divi (24. un 30. augustā) — viena megatona apjomā.

AUTOVADĪTĀJU IEVĒRĪBAI

Ziņojums no Policijas Galvenās mītnes

„Mēs esam saņēmuši daudzas sūdzības par to, ka daudzi kāzu viesību dalībnieki rada nevajadzīgu troksni, lietojot automašīnu taures signālus. Šīs sūdzības galvenokārt saņemtas no iedzīvotājiem, kas dzīvo Ossington un Dundas ielu rajonā, kā arī no iedzīvotājiem Bathurst ielā, pretī Toronto Western Hospital. Bez jau minētajām vietām, sūdzības ir saņemtas arī no citu rajonu iedzīvotājiem.

Highway Traffic Act of the Province of Ontario 17. sekcija, 2. apakšsekcija, nosaka: „Personas, kam piešķirta atbildība par spēkratiem, nedrīkst lietot skaņu signālus, tā radot nevajadzīgu troksni... tāpat spēkratu vadītāji un šoferi nedrīkst to darīt. Bieži novērots, ka spēkratu vadītāji atvieno izplūdes caurules, lai radītu lielāku nevajadzīgu troksni, kas ir noliegts.

Lūdzam ievērot: Motoristi, kas nevajadzīgi lietos skaņu signālus, tiks sodīti līdz $5,- par pirmo gadījumu, ne mazāk kā 5,- nepārsniedzot $10,- par otro gadījumu, un par katru nākamo gadījumu soda nauda tiks uzlikta ne mazāka kā $10.-, nepārsniedzot $25,-, bez tam var rēķināties ar to, ka tiks atņemta braukšanas atļauja uz laiku—līdz 30 dienām."

Augšminētos noteikumus lūdzam ievērot. Noteikumu pārkāpēji tiks saukti pie atbildības. Policija uz stingrāko raudzīsies, lai vainīgie tiktu sodīti.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

GAIDĪŠANAS LAIKS AR AUGSTSPRIEGUMU

MŪSU LONDONAS LĪDZSTRĀDNIEKA POLITISKĀS PIEZĪMES

„Valsts drošības pamatos jāatrodas labiem likumiem un ieročiem," tā kādreiz savā „Princī" rakstīja Makiavelli. Anglijas valsts pamatos atrodas labi un godīgi likumi un ieroči ir moderni. Pašreiz tā vēl ir dielvalsts, kaut gan šis vārds stipri atkarīgs no pārējām Apvienotās Karalvalsts vienībām, kuŗas materiālā ziņā un spēkā pāraugušas savu radītāju. Anglijas tautā un tās parlamentā sakarā ar augošo nedrošības sajūtu, ko rada arvien ciešāki komūnistu veidotais loks, rodas vēlēšanas šos labos likumus grozīt. Šajās pielipušās augusta dienās viss pēkšņi kļuva citādi: pierādījās, ka valsts pamatos jābūt jauniem likumiem. Un tauta to atzina! Par spīti izmisīgajiem kreiso un sociālistu deputātu protestiem, ieroču un karaspēka vienību transporti uz Vidusjūras telpu atkal atsākušies.

Automašīnu kolonnas, tanki, lidmašīnas, motorizētā artilerija, sakaru vienības un karaviŗi mazās **straumītēs plūst pa Anglijas** ceļiem, lai satecētu kādā transporta kuģī un dotos tālāk uz . . . Jā, tas arī nav vairs noslēpums: tās dodas pretim sapnim par Visarābu valsti!

Ja pirmais šī sapņa izrādes cēliens norisinājās Aleksandrijā, kur pulkvedis Nasers runāja pie Aswanas damba līķa, tad otrā cēlienā, kuŗa priekškars tikko nolaidies, kā parasts traģēdijās, līķu nebija. Bet otrais cēliens parasti ir tas, kas īsteni izraisa traģēdiju un līķus, vai tā tas būs arī šoreiz, grūti pateikt, bet maz ticams, ka pilnīgi bez tiem varēs iztikt.

Rodas jautājums, kā uz šo otro cēlienu reaģēja skatītāji — anglu tauta? — Tauta ir apmierināta, jo Londonas starptautiskā konference noritēja saskaņīgi. Par spīti Staļina likvidētāja Šepilova dusmām un Krišnas Menona daudzvārdībai, Anglijas ārlietu ministrs Selvins Lloids konferenci izvadīja cauri visām smilšu vētrām un dadējī sasniedza to, ko vēlējās. Jau pašā konferences sākumā kļuva skaidrs, ka kādreizējais Londonas strādnieku kvartāla St. Pankras kluba biedrs Krišna Menons sūtīts uz Londonu, lai kopā ar Šepilovu panāktu konferences ieilgšanu, šķelšanos un strīdus pašu sabiedroto starpā. Bet arī tas, kā jau teikts, nenāca negaidīts. Lankasteras pilī notika apspriedes, Krišnas Menona prasība īstenojas — „ieroču žvadzināšana apklusa", bet šajā klusumā atdzīvojās kaut kas cits — Apvienotās Karalvalsts vienība. Tas, ka Indija, runādama par brīvību un tautas tiesībām, apspiež Kašmīru un nīst visu angliško, nav nekas jauns, un ar Indiju angļi vairs nerēķinās kā ar veselu savas vienības locekli. Pārējās valstis atbalstīja Lielbritanijas nostāju un ar Menzija muti runā visas Kopvalsts tautu intereses.

Tiek izteiktas domas, ka iespējama Gazas šauruma okupēšana un jauna kara atsākšana ar Izraēlu, bet jautājums ir tikai tas, vai arābu izprovocēts karš ar jauno žīdu valsti nebūs par daudz bīstams? Vai tāda Nasera rīcība par daudz neatgādinātu Hitlera izrīcības trīsdesmitajos gados? Anglijas tauta nav vēl aizmirsusi Hitleru, briesmīgos uzlidojumus un sausvus kritušos. Pulkvedis Nasers viņšās savās izdarībās pašlaik tuvojas tam, kas pēdējā pasaules kara likteņgajā cēlienā izraisīja īsteni dramātiskas beigas. Anglu tautā nav arī apdzisis cīņas gars, tajā nav vēl izzudusi drosme raudzīties briesmām droši un apņēmīgi acīs.

Otrais traģēdijas cēliens ir beidzies, skatītāji atslīgst sēdeklos un gaida, bet tie ir sagatavoti sagaidīt notikumu šekspīriskas beigas.

G. Z.

Londonā, augusta beigās.

Ausmu Demidovu un Jāni Vilku š. g. 7. augustā Hamiltonā salaulāja prāv. A. Skrodelis.

VAI TRIMDĀ VAJADZĪGA LATVIEŠU SKOLA?

Kad dārzos zied gladiolas un laika apstākļi spiež meklēt biezāku apģērba gabalu, tad vasara ir aizvadīta un ikdienas gaita pagriezusies pret rudeni. Bērnu domas sāk negribīgi pievērsties skolai, līdz pamazām vasaras labumi piemirstas un jauniešu intereses iesaistās ziemīgās izdarībās. Bet ne tikai lielās, plašās Kanadas skolas kļuvušas rosīgas. Jauna dzīvība sāk pulsēt arī latviešu skolās; laikrakstos parādās paziņojumi par mācību sākumu, pēceksāmeniem un jauniem skolotājiem. Un no jauna atkal prātā iespiežas jautājums — vai latviešu pamat- un vidusskolas ir tiešām vajadzīgas un vai tām ir nozīme? Atbildei ātri sajukumi, neviļus izteiktas domas..

Kāda māte, atbraukusi Sidrabenes bērnu nometnē apciemot savu dēlu, stāsta, ka zēns, kas spēlē savas skolas orķestrī, atteicies pavadīt vasaru kanadiešu vasaras nometnē kopā ar citiem orķestra dalībniekiem, jo draugi no latviešu skolas visi būšot Sidrabenē.

Turpat nometnē pie pēdējā ugunskura, kad tā vadītājs aicināja bērnus nosaukt savu mīļāko tautas dziesmu, ko tad turpat nodziedāja, dziesmas bira kā no pilnības raga.

Vairāku latviešu sabiedrībā nesen satiku klusu jaunekli, kas ilgu laika sprīdi neteica ne viena vārda. Vēlāk noskaidrojās, ka jaunais cilvēks latviski daudz neprot, bet dūšīgi mācās un pats saka: „Es nezinu visu pateikt, bet es gribu."

„Griba" ir tas brīnumainais vārds, kas turēs latviešu skolu durvis plaši atvērtas, kas liks gaiši spīdēt latviešu bērnu nometņu ugunskuriem . . . Vecas dziesmas vārdi skan: „Dar' man, tēvis, pastaliņas, skolā ieti man gribas." Ne skaisti vārdi, ne idejiski raksti noturēs latviešu skolas, bet griba — bērnu griba iegūt latvisku izglītību un vecāku un audzinātāju griba viņiem to sniegt.

VĀKS ZIEDOJUMUS LATVIEŠU NAMAM

Šis būs pēdējais rudens, kad Čikāgas Latviešu nama Padome, kas reprezentē 11 Čikāgas organizācijas un draudzes, atjaunos lielā finanču akcijā paredzēto ziedojumu un aizdevumu vākšanu. Padome rīcībā pašlaik ir $17.000, bet tā cer uz tautiešu atsaucību rudens mēnešos, lai šo summu varētu paaugstināt līdz $25.000, kas būtu pietiekama summa iecerētam nekustamam īpašumam 3900 N. Damen avenijā. Ziedojumu vācēji griezīsies tikai pie tām personām, kuŗas vēl līdz šim nav atsaukušās. Par iepriekšējiem ziedotājiem un aizdevējiem Čikāgas Latviešu biedrības kartotēkā izdarītas attiecīgas atzīmes, un tos ziedojumu vācēji vairs mājās neapmeklēs. Lai dotu iespēju katram tautietim apskatīt pērkamo objektu, nama durvis bija atvērtas 19. augustā, un visumā spriedums ir, ka nams latviešu vajadzībām piemērots un cena pieņemama. Tuvākā laikā Čikāgas Latviešu biedrība sasauks ārkārtēju pilnsapulci, kuŗa tad galīgi lems par nama pirkšanu un attiecīgas summas deponēšanu, lai ievadītās sarunas izkārtotu īsā laikā un varētu stāties pie priekšlīguma sastādīšanas. Jau augustā sāka izsūtīt iepriekšējiem aizdevējiem speciāli iespiestus un izpildītus aizdevumu formulārus, kas izlaisti kopsummā par $10.000, resp. katrs par $50,-

Apsveikumi

Hamiltonas Vanagu saime sirsnīgi sveic vanadzi Irmu Jēkabsoni un viņas laulāto draugu sakarā ar māsīnas Ināras-Ritas ierašanos gimenē.

*

Visa laba vēlējumi DV Hamiltonas nodaļas kasierim Ernestam Krastam un Vanadžu kopas loc. Inesei Zvaigznei, kopējo dzīves ceļu sākot ar š. g. 1. septembri.

Palīdz Dievs, palīdz Laima
Vieglu mūžu nodzīvot!

DV Hamiltonas nod. valde.

Elga Gustiņa Hamiltonā sekmīgi beigusi mūsu skolu, iegūstot reģistrētas zēlsirdīgās mūsas tiesības.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7738, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

DAINAS KORIS

atjauno dziedāšanas mēģinājumus, sākot ar š. g. 10. septembri. Mēģinājumi pagaidām notiks reizi nedēļā DV namā, 123 Huron Street, no plkst. 8—10 vakarā. Turpat var pieteikties jauni dziedātāji visās balss grupās.

Kora valde.

JĀNODROŠINA ĢIMENES PIEMAKSU SAŅEMŠANA

Pārpratumi ģimenes piemaksu lietās daudziem jaunkanadiešiem ir aizkavējuši šo labumu baudīšanu. Ģimenes piemaksas ir Kanadas valdības mēnešmaksas skaidrā naudā, lai palīdzētu uzturēt, aprūpēt, apmācīt un izglītot bērnus līdz 16 gadu vecumam.

Valsts veselības un labklājības departamenta ierēdņi paskaidro, ka ģimenes piemaksas maksājamas katram Kanadā dzimušam bērnam, sākot ar nākošo mēnesi pēc tā piedzimšanas.

Bet pirmo maksājumu nesaņems šai laikā, ja ģimenes piemaksu atteicīgā rajona birojā nebūs iesniegts lūgums 30 dienu laikā pēc dzimšanas dienas.

Bērni, kas piedzimst Kanadā, iesakot arī jaunkanadiešu bērnus, jāreģistrē bez kavēšanās, lai saņemtu piemaksu. Jaunieši, kas dzimuši ārpus Kanadas, ir tiesīgi saņēmt šo pabalstu pēc viena gada nodzīvošanas Kanadā, pieņemot, protams, ka vecāki var uzrādīt vajadzīgās apliecības un ieceļošanas karti (landing card). Lūgums ģimenes piemaksu ļietā jāiesniedz Valsts veselības un labklājības departamenta rajona birojā īsi pirms gada nodzīvošanas Kanadā.

Ģimenes piemaksu reģistrācijas veidlapas dabūjamas katrā pasta iestādē vai rajona birojā. Maksājumu ļikmes ir: $5 mēnesī par bērniem līdz 6 gadu vecumam; $6 par bērniem līdz 10 gadiem; $7 par bērniem līdz 13 gadiem; un $8 līdz 16-tai dzimšanas dienai.

Ir visai svarīgi ģimenes piemaksu birojam nekavējoties paziņot adreses maiņu. Pastniekam nav atļauts piegādāt šos čekus pat tad, ja jaunās adreses būtu paziņotas pasta iestādei.

Nepārtraukta uzturēšanās Kanadā ir priekšnoteikums ģimenes piemaksu saņemšanai. Nedaudzos pēdējos mēnešos visā valstī vecāki uzaicināti tūkstošiem dolaru atmaksāt atpakaļ valdībai saņemtās piemaksas par laiku, kamēr bērni uzturējušies ārpus Kanadas. Piemaksa nav izsniedzama, ja bērns ir bijis ārpus valsts robežām ilgāk par vienu mēnesi.

C.S.

LASĪTĀJU vēstules.

NEZINĀŠANAS UN PĀRPRAŠĀLIETĀ

Latvija Amerikā red.: Atbildot inciāļiem J. I. V., jāsaka, ka Nasera nolamāšanas vietā J.I.V. varētu labāk papētīt vēsturi un noskaidrot, cik ļiesīgs un suverēns valdnieks bija J.I.V. pieminētais „vicekaralis" Saīds, kas parakstīja Suecas rakšanas līgumu? Turku sultans šos vīrus sauca par kēdēriem, angļi drusku smalkāk — par vicekarališem un gubernātoriem, bet vāciešī par ordeņa mestriem, bercogiem un jaunākos laikos tādā paglumā skaņā — gauleiteri.

Par to, ka pie Suecas rakšanas nodarbināti kediva sadzītie vergi un sērgās, slāpēs — necilvēcīgu apstākļu dēļ miruši vairāk kā simtstūkstošī ēģiptiešu, man pirmoreiz pastāstīja mūsu vēstures un ģeogrāfijas skolotājs — brīvās Latvijas pamatskolā. Šo faktu šodien nenoliedz pat angļu prese, bet gan aizbildinās, ka Anglijas valdība to tā neesot grībējusi un noligumā par strādnieku sagādes veidu nekas nebijis minēts. Tāpat jau arī Jaltas un Potsdamas līgumos laikam nav „skaidri" minēts, kādas īstenībā ir brīvās vēlēšanas!

Kas attiecas uz pašreizējo juridisko situāciju, tad J.I.V. zināšanai (ja vien viņš ticeš!), varu pastāstīt, ka jau pirms Nasera „pirātisma" kanāļa līgumā bija šādi likumīgi paplašinājumi Ēģiptes tiesībām:

1) Kā pats Suecas kanālis, tā kanāļa sabiedrība ir padoti Ēģiptes valdības likumiem.

2) Kanāļa tehniskie direktori tiek iecelti saziņā ar Ēģiptes valdību.

3) Kanāli nedrīkst izmantot militārām operācijām, kas vērstas pret Ēģipti.

Un tieši šinī sakarā starptautisko jautājumu analizētāji (D. Thompsone, V. Lipmans u. c.), domā, ka angļu un franču dusmām esot visai vājš pamats nosaukt Nasera rīcību par laupīšanu. Atliek jautājums: vai Naseram resp. Ēģiptes valdībai var ticēt, ka tā garantēs neitrālu kuģniecību, kā miera, tā kara laikā? Skatoties pēc līdzšinējās pašu angļu prakses un izrīcības, par to var arī šaubīties.

Jebšu varbūt J.I.V. domā, ka Sueca ir tā vieta, kur angļi izcelsmalā Latvijas atbrīvošanas „desantus"? Tādā gadījumā der atcerēties Vinstona Čerčila vārdus, ko viņš kritiskajās Denkerka dienās sacīja poļu ģenerālim Sikorskim: „Kāds būs mūsu tautas un armijas liktenis, tāds būs arī jūsējās..."

V. Pelēcis

Sarīkojumu kalendārs Toronto

8. septembrī Mednieku un makšķernieku internas sacīkstes un balle Saulainē.

22. septembrī J. Niedras un P. Lielzuikas koncerts sv. Andreja baznīcā.

6. oktobrī Amerikas latviešu teātŗa Ceļojošā ansambļa viesizrāde.

20. oktobrī Mednieku un makšķernieku sezonas atklāšanas balle.

3. novembrī ALT Ņujorkas ansambļa viesizrāde.

10. novembrī Latviešu saimniecisko darbinieku apv. gada svētki.

SARĪKOJUMI HAMILTONA

8. sept. HLB gada svētki un rudens sezonas atklāšanas balle.

22. septembrī Kristus ev.-lut. dr. bazārs.

13. okt. DV Hamiltonas nodaļas gada svētki Royal Connaught viesnīcā.

27. okt. Mednieku un makšķernieku balle.

17. nov. Latvijas valsts dibināšanas svētku svinības.

LATVIEŠI VERGU NOMETNĒS

Kāda persona, kas nesen nokļuvusi brīvajā pasaulē, mūs informē, ka latviešus viņš esot sastapis sekojošās nometnēs: Irkutskas apgabala Taišetas pilsētā, pasta kaste 215/048. Šī nometne atrodas 3 km. no Taišetas un tur atrodoties arī amerikāņi, angļi, zviedri, ķīnieši, pavisam 28 tautību ieslodzītie. Latvieši atrodoties arī vēl šādās nometnēs tai pašā apgabalā: Nr. 215/025, Nr. 215/011 un Nr. 215/043. Latvieši bijuši arī Kraslag nometnēs 03 un 05, kas ir caurlaides nometnes, kur ievieto politiskos un kriminālos cietumniekus sūtīšanai tālāk uz Sachalīnu un Sibirijas ziemeļaustrumu nometnēm, no kurienes vairs neviens neatgriežas.

Minētā persona tālāk paskaidro, ka nometņu administrācijas personāls pa lielākai daļai esot krievu virsnieki, kas dienējuši Austrumvācijā. Šos virsniekus, kas iepazinušies ar turienes dzīvi, padomju režīms ieskata par bīstamiem un cenšas izolēt.

Saspridzina locekļus, lai nebūtu jāiet uz zelta raktuvēm

Telegrafs no Tokio vēstī, ka Japānas armijas kapt. Jamada, ko 2. pasaules karā Kurilu salās sagūstīja sarkanarmieši un kuŗu kā „kara noziedznieku' komūnisti notiesāja uz 10 gadiem darba nometnē Sibirijā, tagad atgriezies Tokio un presei pavēstījis savus pieredzējumus.

Kaut gan dzīve Neras darba nometnē bijusi neciešama, visus ieslodzītos nomākušas bažas tikt nosūtītiem uz zelta raktuvēm, kas nozīmējis elli zemes virsū. Raktuvēs nodarbināmos gan bijis noteikts izlasīt pēc ārsta pārbaudes, bet pēdējā par derīgiem atzīti visi, kam bijušas kājas un rokas. Nosaldētie pirksti nav bijuši par iemslu verga noraidīšanai. Lai izvairītos no nogalināšanas uz zelta raktuvēm, daži gūstekņi ielikuši zābakos dinamita lādiņu un saspridzinājuši sev kājas. Ar šādu tehniku viņi saglābājuši savas dzīvības. Kapt. Jamada liecinājis, ka reiz, kad divi gūstekņi saspridzinājuši viens labo, otrs — kreiso kāju, viņi brālīgi sadalījuši piešķirto apavu pāri.

Toronto eksportfirma Walter Koppel savas gammīgās preces izstādījusi Kanadas Nacionālajā izstādē sieviešu stendā „Fashion Court" nodalījumā. Attēlā redzama daļa izstādīto preču: skaistie Rozentāla porcelāna trauki, mākslinieciski darināti keramikas priekšmeti, Virtembergas metalliabrikas WMF augstvērtīgās preces, Ofenbachas „Steiff" ādas izstrādājumi, lelles un lieliskie kalumi varā. Visas šīs skaistās lietas var iegādāties Walter Koppel stendā K.N.I.

Foto H. Tiefermann.

LA pārstāvis,
LONDONĀ, ONT.
Pieņem jaunus abonentus un abonementu pagarinājumus, kā arī pieņem sludinājumus.
L. CAUKA,
350 Maitland St., London, Ont.

KANADĀ

TORONTO

Nacionālā būvuzņēmēju apvienība (National Home Builders Assotiation Ltd.) sākot ar 14. septembri rīko Būvamatnieku skates centra (Building Material Display Centre Ltd.) telpās, Shuter un Victoria ielu stūrī, divu nedēļu ilgu izstādi būvuzņēmēju nedēļas ietvaros. Šai izstādē stendu iekārtojis arī A. Bērziņa nekustamu īpašumu birojs, parādot, kā latviešu būvuzņēmēji Toronto 1947.-48. gadā sākuši lauzt ceļu Kanadas būvniecībā, viņu progresu un pašreizējos sasniegumus. Stendā būs izstādīta 6 reiz 8 pēdu liela apgaismota plastikas vitrīna, ko pagatavojis A. Valtenbergs, sadarbojoties ar grafiķi Jaunzemi. Vitrīnā savukārt būs novietoti 8 reiz 10 collu lieli latviešu būvuzņēmēju celtu māju attēli krāsās. Attēlus devis fotografs J. Kreilis, bet filmas izstādīšanai izgatavojis J. Benjamiņš. Paredzēts izstādīt 10 attēlus, un ieinteresētie būvuzņēmēji, kas vēlētos piedalīties šai skatē, var gūt vēlamo informāciju pie A. Bērziņa, LE 4-8447.

Pirmajās dienās izstādē būs 12 speciālisti, kas atbildēs uz apmeklētāju jautājumiem. Nekustamu īpašumu birojus pārstāvēs A. Bērziņš.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave. tel. LE 4-1681.

Dr. P. BARDIŅŠ, 33 Dalton Rd. tel. WA 2-4608 vai WA 1-7209.

Dr. SILVIJA UŽANS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 608 Sherbourne St. tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

Dr. L. UPENIEKS, 16 Penhale Dr., tel. CH 4-2081.

GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-3543.

JAUNAS RAKTUVES MICHIPKOTEN SALĀ

Superiora ezera ziemeļaustrumos atrodas Mičipikotena sala, kurā atrasti lieli vara slāņi. Īstenībā tos bija atraduši indiāņi, kas salu apciemopuši un nereti ņēmuši tur atrastos sarkani-zaļos „akmeņus", kuŗus ugunskuros sakarsējuši un pēc tam metuši ūdens kublos, tā sasildīdami ūdeni bērnu mazgāšanai. Tamlīdzīgā ceļā šis „akmens" ticis izlietāts arī ēdienu pagatavošanai. Tas noderējis ar dažādām burvestībām — kā jaunā dieca Missibizi aizdzīšanai vai arī bērnu pasargāšanai no slimībām.

Jau 1666. gadā kdās misionārs, stacionēts tagadējā Sault Ste. Marie, ziņojis par vara atrašanu, bet tanī laikā neviens to nav ievērojis. Tikai pēc apm. 200 gadiem kāda amerikāņu sabiedrība uzsāka rakšanas darbus. Rūda satur ap 12% sudraba, un, tā kā varš tanī laikā bija lēts, dažreiz tika vienkārši skalots projām, bet pievākts tikai sudrabs. Drīz darbi tika pārtraukti pavisam.

Tikai tagad ir nodibinājusies sabiedrība, kuŗā piedalās aarī jau pieminētā amerikāņu s-ba un kuŗas īpašumā atrodas 198 „klaimi" Tās kapitāls ir 5 miljoni dolaru. Ir izlaistas 400.000 dalību zīmes (šēras) par 25 centiem gabalā.

Raktuvju kopplatība ir 7.000 akru. Ģeologi aprēķinājuši, ka rūdas raktuvēs pietiks 80 gadiem. Darbus uzsāks tuvākā nākotnē, bet vajadzīgie priekšdarbi tiek veikti jau tagad. Sabiedrība saucas „Aries Copper Mines Ltd." — Michipicoten Island, Ontario. Tuvākā apdzīvotā vieta šīm raktuvēm ir Vava.

A. P., Vavā.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ingum Nārunam ir divas mīlestības—mūzika un ūdens. Pirmajā kas ir visa viņa dzīve, to pavada čello; otrai pieder vasara ar laivu Daugavu. Kāpēc Daugava? — Tālu, tālu Lielvārdē ir mājas Ozolnieki, tās no stāvas krasta kraujas skatās pāri Daugavai uz Zemgali... Tur viņš jau ar 11 gadiem bijis saimnieks visu garu vasaru; tur vakaros, pie vaļā loga ar skatu uz Daugavu, spēlējis čello... Laivas priekšgalā plīvo Latvijas karodziņš, vārds „Daugava" viņa paša prasmīgi izkrāsots. Jā, jā, Latvijas Valsts Tehnikumā rasēšanu ņēma stingri...

— Tas skandinavs ar to skaisto laivu — jums norādīs vietējais pie laivu tilta, domādams mūsu gaišmataino, čigāna brūnuma mūziķi. Un turpinās, ka laivas vārds ņemts no kādas mazas ziemeļu zemes lielākās upes, vai otrādi, bet šī zeme tagad aiz dzelzs aizkara, vai ne? — viņš vaicās jums itin kā vainīgs, ka zinājis par daudz. Jūs pamāsit — jā, un vīrs turpinās: — Viņš darbojas kā dzimis jūrnieks, nežēlodams ne drānu, ne roku, taču mūziķis viņi saka. — Jā, — jūs apstiprināsit, — viens no mūsu jaunās paaudzes izcilākajiem mūziķiem, lai gan savā laivā viņš pēc tāda neizskatās. — Vairāk kā jebkuŗš cits no mums, — smiesies vīrs, un jūs abi māsit Daugavai, kas ar slaiku loku piesitas pie bojas. Laivu pieslēdzis un rūpīgi nostiprinājis tās brezenta pārsegu, Daugavas laivinieks tos nieka pārsimts metrus atpeldēs līdz laivu tiltam. Kad viņš brūns un spēcīgs noberzis ūdeni no locekļiem, kāda zēna balss bijīgi jautās: — Vai tas vīrs ir čīkstonis? — Ko tu padarīsi tam, kuram Dievs devis labu veselību?

— Zuši? — Atvaicā Ingus Nārums, un jūs zināt, ka esat uzminis naglai uz galvas. — Rītu ir agrā stundā atplūdi, tad zuši labi ķeras; atplūdos ātri tārpus varēsim sarakt, tur, otrā krastā, — un zveja ir norunāta.

Laivu tilts ir citādās agrā rītā. Nav neviena tipiskā nedēļas nogales slaista, ne puspliko sieviešu. Salasījušies tikai zvejnieki, kas savā motorlaivās, vai arī īrētās laivās, cām piekabinot no mājām līdz atvesto motoru, dodas zvejā. Mazajā tiltaugšas ēdnīcā agrs un kustīgs krievu žīdiņš ielej kafiju un pasniedz sviestmaizes. — Pienu, — prasa Ingus Nārums, un žīdiņš viņam pa krievu modei met ceļā laimes krustus, runādams valrākās valodās reizē: — Nudien, neesmu redzējis savos septiņdesmit gados cilvēka, kas tā būtu mīlējis, tā kopis savu laivu! — viņš smaida, bet Daugavas laivinieks ir jau lejā uz tilta, viņš neklausās garās runās.

Laiva slīd pavisam citā pasaulē, un palsi zeltainā rīta miglojumā attālinās krasti. Ūdens ir gluds kā stikls un laivas izartās viļņu vagas pa to aizlokās kā zīda audums. Motors klusi dzied sonoŗā altā, pat kaijas nebīstas tā tuvuma un nepacelas spārnos, bet paliek šūpojoties un spoguļojoties savos bēgošos attēlos... Aciš žilbst, liekas, saule mētā zelta zivtiņas pa ūdens

ALFREDS VILNIS

BALTĀS ALG
Piezīmju lapas no Kg

9. turpinājum

Tā kā mīlestība cilvēkus pa
apakšvirsnieks manu priekšliku
pulkvedi nokārtoju laulības c
lietas. Nauda šoreiz visa palika
virsnieks bija veikls puisis. Ta
ēus ar savu padoto palīdzību b
gā vāģi, teikdams, ka tie būš
savākšanas vietu. Tā, vācu f
pagrīdniekiem, atlika šo vāģi
kur ieročus sadalīja. Apakšvi
sirdspukšķi un tūlīt nogādāja u
vietoja bēgļu nometnē. Kā z
rumvācijas angļi Kopenhāgenā
nometnēs — sieviešus vienā u
lielākai daļai bija nespēcīgi
apakšvirsnieks savas jaunības
mās, pagrīdnieki to pārģērba
sieviešu nometnē.

Kā vēlāk uzzināju, apakš
metnē nebija bijusi nemaz tik
Pilnīgi dabiski, ka jauns vi
lemts savu kāzu nakti pavadīt
sieviešu nometnē, kur vienko
tūkstoši viņa tautas māsu un
dams, varu spriest, arī šad t
alkst, savu noslēpumu atklās
Tā tas arī noticis. Daiļava
apakšvirsnieka gultā un abi
ļava nebūtu Ievas dzimuma,
slēpumu viena pati pie sevis
desmit dienas pagājušas, kad
kā draudzene, draudzenes dra

BRĪNUMTABLETES, KAS DOD LAIMES SAJŪTU

Atrasts jauns medikaments

Pēdējos 12 mēnešos amerikāņi izdevuši vairāk nekā 100 milj. dolaru par jaunām brīnumtabletēm, kas kā nomierinātājas - trankvilizātores jau iesauktas par „jūtu aspirīniem", jo sniedz atpestīšanu no rūpēm, jauku nervu atslābināšanu un kārtīgu miegu. Laudis, kas dienā nokauj sevi ar rūpēm un domām par dzīves rūgtumu un ērkšķiem, pastāvīgi cīnās ar „melno", tagad atraduši, ka mazas ripiņas vai kapselītes par 5 centiem gabalā, sniedz tiem laimības sajūtu. Aptiekas gan prasa ārsta parakstu, bet kad tādš dabūts, tad zāles var atkārtot neskaitāmas reizes. Praktiski — receptes numurs tiek ar prieku pateikts tuvākiem draugiem, tā kā ar vienu ārsta recepti brīnumtabletes var iegūt desmitiem pagurušo dzīves cīņinieku.

Jaunās brīnumtabletes nepieder pie narkotiskajiem medikamentiem, nepieradina pie šīm zālēm kā agrāk pazīstamie barbituāti, un zāļu lietotāji ir arī vislabākie to propagandētāji. Ekvanīls un Miltauns, divi populārākie šo tablešu veidi, ieguvuši fantastisku noietu masās, citi atkal turas pie Frenkvelja, Ataraksa u. c. jaunākiem šīs grupas ražojumiem. Kāds zāļu lietotājs apgalvo, ka 3 gadus nevarējis gulēt bez miega zālēm, bet jaunās tabletes devušas tam dabīgu miegu. Cits samazinājis smēķēšanu uz pusi, cits alkohola lietošanu. Daudzi laudīātie, kam nervi kļuvuši tik jūtīgi, ka bijis jau jādomā par advokātu laulības šķiršanai ,apgalvo, ka pēc pāris Frenkvelja tabletēm dzīvojot „kā jauns pāris."

ASV mediķi šos trankvilizātorus iedala divi kategorijās — spēcīga satura zālēs (Torazīnā, Sparīnā, Serpasilā, kas satur arī brīnumstādu asinsspiediena pazemināšanai — Rauvolfiju), kādas ar sekmēm pielieto arī garīgo slimību ārstniecības iestādēs un kuras bez ārsta uzraudzības bīstami lietot (dažas, piem., vairo baltos asins ķermenīšus, dažas izsauc nevēlamas parādības karstā laikā). Otrā kategorijā ietilpst vieglākas tabletes, kas jau pieminētas augstāk, un par kurām gan visi ārsti sniedz atsauksmes, ka tas atsvabina cilvēku no sasprindznātības, rūpestiem un nervozitātes, ja tabletes pareizi lietotas.

Bet vai tās rada arī kādas pēcsekas ,to gan varēšot pateikt tikai tad, kad brīnumzāles būs pielietotas jau ilgāku laiku un izdarīti novērojumi slimnīcās. Kaut gan lietotāji pie tām nepieradinās,lietojot tās pret bezmiegu vai nervu saspīlējumiem, un tās nerada arī vēlāk depresiju, kā to darīja barbituāti, viņu īstā vērtība tomēr vēl nav medicīniski apstiprināta. Tas ir nopietns iemesls, kamdēļ ārsti ieteic tiem, kas par šīm „laimības tabletēm" sajūsminātī un lieto tās tik pat bezrūpīgi kā aspirīnu, tā nedarīt, un jaunās brīnumzāles lietot tikai tad, ja tādas ieteicis pastāvīgais ģimenes ārsts un tikai viņa noteiktā veidā. **Eskulaps.**

SUECA UN BALTIJAS VALSTIS

Angļu iespaidīgais laikraksts Manchester Guardian 18. augustā ievietojis rakstu, kurā apskatīta Padomju Savienības nostāja Suecas jautājumā. Raksta autors sevišķu vērību piešķir Maskavas pārmetumiem Rietumu valstīm, it kā tās iejaucoties Ēģiptes iekšējās lietās. Šos vārdus pasaule jau kādreiz dzirdējusi un tas bija 1939. g., kad Padomju Savienība līgstot līgumus ar Baltijas valstīm, svinīgi apsolījās neiejaukties šo valstu iekšējās lietās. Pasaule arī atceras, kas no tā iznāca, noslēgumā pasaka autors.

Baltiešu studentu sadarbība paplašinās

Baltiešu studentu gadskārtējais izbraukums notika 25.augustā Lēkvudas igauņu namā, N. J. Šādu izbraukumu nolūks ir sasatrpēja iepazīšanās. Skanēja latviešu, lietuviešu un igauņu dziesmas. Savienīgā dzīvē piedalījās 45 studenti. Baltiešu studentu federācijas priekšsēdis ir latvietis Ludvigs Keggi. Latviešu, lietuviešu un igauņu studentu sadarbība un savstarpējais atbalsts pievērsis amerikāņu akadēmisko aprindu uzmanību un apbrīnu.

JAUNIEŠU IESVĒTE KARAKASĀ
š. g. 19. augustā

1. r. no kr.: Grīnšteina Astride, Jēruma Ieva, Kupčera Brigita, dr. pr-ks Mačs, māc. A. Gulbis, Krūmiņa Mirdza, Galveniece Biruta un Konrāde Kristīne. 2. r. no kr.: Kēse Osvalds, Damarovskis Ojārs, Henkūzens Viesturs, Moors James, Konrāds Viktors un Kēse Andrejs. Foto: J. Henkūzens.

VAI PRINCESE MARGARETA PRECĒSIES?

Laulības ar Pēteri Taunsendu notikšot 26. oktobrī

Amerikāņu ziņu aģentūra Londonā ziņo, ka franču žurnāls „Noir et Blanc" publicējis sensācionālu ziņu, ka princeses Margaretas un kpt. Pētera Taunsenda laulības notikšot laikā starp 26. oktobri un Ziemassvētkiem britu Afrikas kolonijā Kenijā. Franču preses ziņu pārspiedis arī Londonas svētdienas laikraksts. Ziņas par britu princeses laulībām iegūtas no bij. ASV vēstnieka Londonā Duglasa meitas Šermenas, kas esot princeses tuva draudzene.

Galma aprindas tomēr apšauba ziņojuma patiesību, jo Margarētas ceļojums pa Afriku esot tā iedalīts, ka tur neesot paredzēts laiks romantikai.

Franču žurnāls vēl noskaidrojis, ka karalienes Elizabetes vīrs Edinburgas hercogs pēdīgi esot piekritis princeses laulībām ar britu gaisa varoni pēdējā pasaules karā. Kā atceramies, pag. rudenī princeses Margarētas un kpt. Taunsenda plānotās laulības nevarēja notikt reliģisku iemeslu dēļ (kapteinis ir šķirtenis). No karāļpils tomēr nāk informācija, ka, ja princese bijusi iemīlējusies kapteinī pagājušā gadā, tad vairs ne tagad.

Latvietis — labākais ASV kaŗavīrs

Šinīs dienās Čikāgas dienas laikraksts „The Chicago Tribune" sniedza ziņu, ka ASV labākā karavīra tituls (the soldier of the month) piešķirts kaprālim Jānim Vilciņam. Jaunais karavīrs pašlaik atrodas Aļaskā Ričardsona cietoksnī. Tituls viņam piešķirts par kareivisku stāju, zināšanām un militāro pieklājību. Viņš armijā iestājies brīvprātīgi 1954. gada septembra mēnesī un jaunkareivja laiku nokalpojis Dženksona fortā Ziemeļkarolainā.

Kaprāļa Jāņa Vilciņa tēvs — pazīstamais Čikāgas skolas darbinieks un apvienības „Jaunā Dzīve" priekšsēdis Jānis Vilciņš stāsta, ka viņa dēls allaž sapņojis par militāru karjēru, un pēc obligātā karadienesta laika nokalpošanas nolēmis kļūt par profesionālu karavīru. Viņam vēl jādien divi gadi. Pirms karadienesta Jānis Vilciņš darbojās 70. Staburaga skautu vienībā Čikāgā.

K.

Kad 5 miljoni amerikāņu šķauda

Ar 15. augustu ASV sākās gadskārtējā „siena drudža" sezona, kad atkal 5 miljoni sāka šķaudīt šīs Amerikai tik raksturīgās alerģijas dēļ. Šķaudīšana un asarotas acis turpināsies 31 dienu. Ne visi saslimst ar siena drudzi, bet cietušie rudeņos ir nelaimīgākie cilvēki. ASV veselības pārbaude aplēsusi, ka šīs alerģijas dēļ ik gadus valsts zaudē 24,5 milj. darba dienu saslimušo strādātāju dēļ. Pēc sirds un garīgām slimībām siena drudzis ir visizplatītākais masu slimību veids, kuru ārstē gan ar antihistamīna tabletēm, pilieniem, gan iedarbīgākiem iešļircinājumiem. Šo slimību jau pazinuši senie grieķi 5. g. s. pirms Kr. dzimšanas, kad ārstēšanai lietots arseniks un beladonna. Šogad tirgū parādījies iedarbīgais plimasins, histamīna un ritalīna maisījums. Siena drudža cēlonis ir gaisā pārblīvētie ziedputekšņi.

PARAUGKOLCHOZĀ PIE RĪGAS

Savā rakstu serijā par Rīgā redzēto zviedru žurnālists Anderss Bernholms raksta:

„Esam uz smilšu ceļiņa kādas ēkas priekšā, kas izskatās pēc vecas skolas. Tā ir kolchoza „Cīņa" vadītāja rezidence, apmēram vienu jūdzi no Rīgas uz austrumu pusi. Mūsu pavadonis iegāja ēkā, lai pateiktu, ka esam ieradušies. Pagalmā aiz sētas vista zālē kaut ko knābā, bet pāri pie ēkas sienas redzama liela karte reljefā: tur parādīta Āzija un daļa Eiropas. Austrumu Vācija, Baltija, (tāpat kā citas „padomju republikas"), pati Padomju Savienība, Sibirija un Ķīna atzīmētas koši sarkanā krāsā. Rietumvācijai apvilkta sarkana svītra un tālu augšā Skandināvija — gaiši sarkana. Un tas ir viss, kas latviešu zemniekam tiek parādīts no pasaules!

Tad ieejam namā iekšā, pa nelielu gaiteni kolchoza vadītāja kantorī: tumšā, tukšā telpā, vecu rakstāmgaldu istabas galā, ar pagarinājumu it kā apspriežu vajadzībām, katrā galda malā pa vienam krēslam... Tur patlaban sēd kāda sieviete un kaut ko zīņo ,gadus piecdesmit vecam vīram, bet pie paša rakstāmgalda sēd kolchoza vadītājs gadus 40 vecs. Viņš lūdz mūs sēsties uz pāris bēdīga izskata krēsliem, ko steigā ieņes no blakus telpām. Kolchoza vadītājs vāciski var izrunāt tikai dažus vārdus un palīgā nāk tulks.

Es uzzinu, ka kolchoza zemes platība ir 780 ha, bet tikai 430 ha no tiem tiek apstrādāti, pārējā platība gul atmatās. Kolchozs ražo galu, pienu, saknes, kartupeļus un — puķes. Esot 139 govis, pavisam 236 liellopi, 170 cūkas, 70 kazas, 66 zirgi, kaut gan — uzsver kolchoza vadītājs — visi smagākie darbi tiekot veikti ar traktoriem. (Nezin kam tad tik daudz zirgu?).

„Vai kolchozam klājas labi?" es vaicāju.

„Jā gan! Tikai šis te nav mūsu labākais kolchozs. Citi ir daudz labāki un bagātāki..."

Istabā sīc vairākas mušas. Viena no tām uzsēstas taisni Bulgāņinam uz deguna, pastigājas pa ministru prezidenta foto attēlu. Otrā pusē logam ir Chruščeva attēls.

Vadītājs vaicā, vai gribam apskatīt kolchozu, ko mēs, protams, gribam. Ieejam pie dārznieka — drūma vīra, kas uz mums rūcīgi noskatās, tomēr nāk līdzi rādīt savas valdīšanas lauku. Kolchoza vadītājs stāsta, ka dažas siltumnīcas (pavisam to ir tikai 4) uzceltas vēl šo pavasari un šogad būšot ļoti daudz tomātu... Bet dārznieks uz mums nelaipni paskatās un viņa suns atpirdzas un norūc.. Vēl pametam skatus uz sakņu dobēm un dodamies tālāk — uz rudzu laukiem. Braucam automobilī pa grumbuļainiem ceļiem, un mūs svaida kā korķus .Vai auto asis to izturēs!? Rudzu lauks ir liels, bet rudzi aug vāji; reti un sīki... Zeme nav nekāda labā — nosaka kolchoza vadītājs... Strādnieki rāda rudzu stiebrus, tie ir īsiņi, plāni un tūlaļ salūst. Strādnieki sūdzas, ka mašīnas par gausām, nevar paveikt darba normas...

Kolchoza vadītājs, tūdaļ klāt: „Vai negribas redzēt vēl ko?"

„Jā, lūdzu, labprāt, varbūt lopus?"

„Ak lopus- Nu tad brauksim turp," negribīgi vedina pr-ks.

Sapratām vadītāja vilcināšanos, jo lopu kūtis tiešām nav modernas. Tur ir 139 govis, āda iekritusi dziļi starp ribām, lopiņi ir ārkārtīgi liesi un kaulaini. Slaucējas sēd uz zemiem soliņiem, to pavisam 12, slaukšana tāpat ar rokām. „Citur gan ir slaucamās mašīnas . . ." saka kolchoza vadītājs...

Lielākā dala slaucēju ir basām kājām un tās skraida no vienas govs pie otras. Vadītājs skaidro, ka katra govs dodot 12 litru piena dienā, pat dažreiz vēl vairāk... Viņš jautā, cik piena dienā katra govs dod Zviedrijā? Es atbildu, ka īsti labi to nezinu, bet laikam arī tāpat būs — ap 12, un vadītājs ir loti apmierināts.

„Es gribētu redzēt kādas laukstrādnieku dzīvojamās telpas," es saku, bet šo manu vēlēšanos nepiegriež — „nebija dzirdējis." Mēs braucam atpakaļ uz pilsētu. Vakarā uz ielas satiku vienu latvieti un stāstīju viņam par kolchoza apmeklējumu.

„Jūs droši vien labi saprotat, ka jums tika rādīts tas vislabākais, ko vien te var parādīt. Bet jums vajadzētu redzēt, kā kolchozos pamatādori reiz publiski parādītu, ko viņi spēj. Jo lielākie lomi tiem ķeras vienmēr tad, kad viens pats aiziet pazvejot. Sacīkšu noslēgumā bija rīkota balle, kas bija ļoti labi apmeklēta un apvienībai deva teicamu atlikumu.

Galu galā viņš tiesi izskatās. Ak, tur ir tikai lielākais trūkums un posts... Nav viņiem no kā dzīvot, bet drusku par daudz, lai nomirtu badā..."

Zviedru žurnālista fotografēs uzņēmis ap 300 attēlu Rīgā un apkārtnē. Tie visi rāda bulgāņo nabadzību, trūkumu. Kolchoza govis, piemēram, ir tikai kaulu un āda, cilvēku ģērbi — skrandas, sejas drūmas, bez nevienas smaidā, izņemot tās, kur laudis uzsmaida zviedriem tiešām aiz kāda liela iekšēja prieka. Bet tie paši cilvēki ikdienā uz ielām, darba vietās u. t. t., nespēj smaidīt.

(Cerams, ka ar Zviedrijas latviešu attiecīgo iestāžu un organizāciju gādību šie foto attēli parādīsies atsevišķā izdevumā, un tad tie būs pieejami latviešiem visās citās zemēs).

Daudzi Zviedrijas latvieši pirka lielā eksemplāru skaitā „Dagens Nyheter" numurus ar Andersa Bernholma rakstiem un sūtīja saviem draugiem un paziņām pasaulē.

A. V.

Dzīvīte, dzīvīte...

Santpaulā tikai pēc sīvas cīņas domnieki pieņēma lēmumu, kas atļāva tirgoties ar vodku. Domnieka Raits, 44 domu biedru atbalstīts, lika ieprotokolēt protestu, ka „likums par vodkas atļaušanu tirdzniecībā nav nekas cits, kā vienīgi komūnistiska propaganda. Kremlis tagad varēs bazūnēt visiem laudīm viņpus Dzelzs aizkara ,ka mēs cienām viņu nacionālo dzērienu!"

Citādi uz vodku skatījusies kāda ASV pazīstama latviešu „Jaunatnes organizāciju padome", kas savā mēnešrakstā, sniedzot jauniešiem praktiskas pamācības par dzīves stilu un uzvedību, rakstā par viesību rīkošanu, norāda sekojošo (sk. „Ausma" 38. n-rā): „Mājas viesībās atļauts vairāk brīvības nekā oficiālās viesībās. Oficiālās viesībās pieņemta šāda kārtība: pirms sēšanās pie mielasta galda, viesiem piedāvā vienu jeb augstākais divas glāzītes degvīna ar pāris mazām maizītēm. Pēc mielasta, kad pasniedz kafiju, var izvēlēties vai nu konjaku, viskiju vai liķieri. Pieklājības un mēra robežas ir jāatrod pašam!"

Arī mūsu ieskats, ka mēra robeža, kas rakstāms un kas nav rakstāms jaunatnes žurnālā, atrodama pašiem redaktoriem. Jebšu redakcijas „oficiālām viesībām" ar „ierobežotu glāzīšu skaitu" būtu sekojušas „mājas viesības" ar lielāku „brīvību"?

Trūka tikai norādījuma, ka zem degvīna ASV tirgū saprotama vodka, un ka jauniešiem ieteicams sākumā gan lietot tikai 80 procentīgo, nevis 100 procentīgo „Rīgas Volfšmitu".

⁂

Mācītājs N. atkal satiek uz ielas savas draudzes locekli K., kurš pazīstams kā priecīgs iemetējs. Mācītājs to aptur un draudzīgi uzrunā: „Jāni, Jāni! — kad es pēdējo reizi jūs šajā pašā vietā sastapu, jūs bijāt skaidrā un es biju tik laimīgs! Šodien, jā, šodien es esmu nelaimīgs..."

„Šodien mana reize būt laimīgam, mācītāja kungs!", priecīgs atbild Jānis K.

⁂

Alerģiskais J. mocās ar „siena drudzi" — šķavājas, šņaukājas un slauka asaras. Lai uzlabotu nošļukušo gara stāvokli, viņš labprāt iegriežas krodziņā un iedzer pa „Skrūvgriezim" (ASV pazīstams padzēriens — puse „vodkas", puse apelsīnu sulas un ledus). Kad tā uzlaistais gars pēc laika atkal nokrītas, šķaudīšanās sākas no jauna.

J. darba biedrs, vairākkārt velti mēģinājis pierunāt viņu aiziet pie ārsta, šoreiz iesāk savu cilvēka glābšanas darbu vārdiem: „Ko, tu, draugs, mokies — es zinu uz galvošanu labāku līdzekli par tavu Skrūvgriezi..."

„Es nemaz nevēlos labāku!" pārtrauc viņu draugs. **Taurus.**

CEĻA VĀRDI

Tie saprot ļoti maz, kas saprot tikai to, kas ir izskaidrojams.

R. M. Rilke.

⁂

Tas kurš ir uzticīgs, pazīst tikai mīlestības ikdienu. Bet tikai nenzticīgais zina tās traģēdiju.

Oskars Vailds.

⁂

Ne par ko citu mēs neesam tik ļoti pateicīgi, kā par — pateicību.

Ebnere Ešenbacha.

⁂

Ir laudis, kas ir par mužķigiem, pat lai tos kritizētu un nosodītu.

Egons Fridels.

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

Daugavas Vanagu vairogs skautu rokās

26. augustā noslēdzās 3. novada skautu nometne Kalamazū

(Kalamazū V. M.) Pilsētas tuvumā pie Basa ezera, Rota Kiwan skautu nometņošanas vietā 24., 25. un 26. augustā notika latviešu skautu 3 novada „Asaru" nometne. Nometnes rīkotāja bija 75. Jelgavas skautu vienība Kalamazū, bet tanī piedalījās Grand Rapidu, Saginavas, Detroitas, Čikāgas, Milvoku un Lansingas mazskauti, skauti un dižskauti, kopā ap 150 jaunekļu. Bez tam nometni apmeklēja ļoti daudz viesu, sevišķi ugunskura un nometnes slēgšanas laikā. Nometni pagodināja ar savu ierašanos tās goda priekšnieks, Latviešu skautu pr-ks ASV — P. Vilips, kurš iededza lielo ugunskuru un teica uzrunu. Nometnes pr-ks bija 3. novada pr-ks A. Grigors, komandants — R. Rollis, saimniecības vadītājs — J. Vaseris, nometnes architekts — V. Vītauts, ārsts — Dr. A. Birzgalis. Sacensības vadīja J. Ķesteris ar vairākiem palīgiem. Atspirdzinājumu galds bija Kalamazū vecāku padomes dāmu komitejas vadītājas A. Klauvētāzes pārziņā. Nometnes mācītājs A. Piebalgs noturēja svētbrīžus un svētdienas rīta dievkalpojumu.

Ļoti daudziem mazskautiem šī bija pirmā nometne mūžā, kas radīja viņos lielus pārdzīvojumus, tādēļ vadītājiem bija lielas pūles, lai tos noturētu nometnes režīmā, turpretim skauti un dižskauti nometnes disciplīnā urējās braši, izpelnoties pat no nometnes amerikāņu vadības uzslavu par kārtību un tīrību. Ikkatrai dienai bija izstrādāta jo sīka darba kārtība, un par tās izpildīšanu rūpējās komandants R. Rollis ar saviem palīgiem. Tā dziesmu kari, šķēršļu gājieni, dažādas sacensības un nodarbības rītēja ar lielāko precīzitāti. Ikkatrai vienībai darbojās savs pavārs, kurš uz sakurta ugunskura izvārīja ne tikai tēju, bet pat sakņu zupu un saldo ēdienu. Visur, kur vien acs vai auss vērās, varēja manīt tikai latvisko, un likās tas tīri vai neticami, ka nekur nedzirdēja pat svešvārdu. Tas viss dod spilgtu liecību, par to darbu un pūlēm, ko veic skautu vadītāji savās vienībās. Un ka viņu darbu atzīst sabiedrība un vecāki, apliecina bagātie balvu klāsti, kurus bija nodevušas gan organizācijas, gan privātas personas. Nometni noslēdzot šīs balvas izsniedza pēc ļoti precīziem un sīkiem vērtējumiem. Pirmo vietu ieguvēji bija: Tēvu valodas cienā turēšanā — G. Grīntāls un J. Kiņēns no Kalamazū, J. Ezeriņš un E. Ozoliņš no Grand Rapidiem, A. Zvaigzne no Saginavas un O. Gailītis no Lansingas. Nometnes iekārtošanā: I. Kalamazū, II. Detroita, Ugunskura priekšnesumos: I. Kalamazū, II Čikāga. Mazskautu dziesmu karā uzvarēja Grand Rapidu pulciņš, šķēršļu gājienā — Saginavas, uzvarot arī skautu māku sacensībās. No skautu pulciņiem pirmo vietu dziesmu karā ieguva Čikāga, tāpat skautu mākās, bet šķēršļu gājienā — Saginava. Pārākie dižskauti dziesmu karā bija Čikāgieši, skautu mākās Kalamazū un pētniecības gājienā Grand Rapidi. Kopnovērtējumā augstākos punktus ieguva 75. Jelgavas vienība — Kalamazū, kurai Kalamazū DV apvienības pr-ks R. Jankavs pasniedza simbolisko vairogu, kuru izgatavojis māksl. A .Sildegs. Šī balva ir ceļojošā, kuŗa izcīnāma katru gadu novada nometnē un paredzēta 10 gadiem.

Pēc DV vairoga nodošanas skautu rokās un karoga nolaišanas, ar lūgšanu slēdza 3. novada „Asaru" nometni, lai caur nometnes senlatviskajiem torņu vārtiem, kurus bija cēluši Kalamazū skauti, ieietu atkal parastajā ikdienā.

V. M.

GAIDAS NOMETNĒ

18. un 19. augustā Mičigenas ezera krastā Camp Anna Bherends risinājās Skrundas gaidu vienības kārtējā vasaras nometne. Bija pulcējušās tuvu pie pussimts latviešu meiteņes, lai ne tikai baudītu atpūtu, bet vingrinātos dažādās gaidu mākās un nodarbībās. Nometnes dalībnieces pārnakšņoja teltīs un pašas rūpējās par maltītēm. 18. augusta vakarā bija rīkots lielais ugunskurs ar priekšnesumiem, kurš, diemžēl, sakarā ar nelabvēlīgiem laika apstākļiem, notika telpās. Priekšnesumus vadīja V. Mežulis, bet nometni vadīja 3. novada priekšniece Velta Mežule.

Savienotas VALSTIS

ČIKĀGA

⓫ Čikāgas latviešu biedrības valde kopīgi ar Mednieku un makšķernieku kluba valdi pārrunājusi jautājumu par kluba darbošanos pie biedrības, izstrādāti darbības noteikumi.

Makšķernieku sekcija 15. un 16. septembrī paredzējusi makšķerēšanas izbraukumu uz Viskonsīnas upēm un ezeriem apm. 200 jūdžu no Čikāgas. Dalībnieki lūgti sazināties ar sekcijas vadītāju A. Velbergu, tel. RO 4- 3522, turpat saņemama tuvāka informācija.

K.

⓬ Otto Krolla mākslas aģentūra un teātra studija 1955./56. gadā piedalījusies ar ziedojumiem latviešu namam, Latv. b-bas sporta kopai, Veseļa jubilejas balvai, Kalamazū tautas namam un Milvoku sporta kopai.

⓭ Čikāgas latviešu teātris viesosies ar Vītoliņas lugu „Dāmu valsts" sestdien, 8. septembrī, Klīvlendā, Bohēmijas zālē, vietējā latv. b-ba 20. oktobrī Des Moinē latviešu b-bā un 8. decembrī Linkolnas latv. b-bas sarīkojumā.

⓮ Krolla teātra studija viesosies ar „Kaķīša dzirnaviņām" Milvoko sporta kopas sarīkojumā Bohemijas zālē, plkst. 2 pēcp., bet ČLT ar J. Pētersona komēdiju „Pieklīdušais kaķēns" sestdien, 10. novembrī — Grand Rapidos un svētdien, 11. novembrī Kalamazū vietējo latv. b-bu sarīkojumos.

GRAND RAPIDI (MICH.)

⓯ Vienības latviešu draudzē 26. augustā bija kapu svētki. Tos ievadīja ar dievkalpojumu dievnamā un pēc tam kuplais svētceļnieku pulks devās uz Woodlawn kapsētu, kur šīs draudzes nodalījumā ievada vārdus un lūgšanu teica dr. mācītājs J. Lazda, bet spredikoja māc. J. Turks no Kalamazū. Iesvētīja arī piemiņas plāksnes mirušajiem draudzes locekļiem: bij. Valmieras skolotāju semināra audz. Eduardam Buliņam, Lilijai Kārkliņai un Jānim Richteram. Tuvinieki bija puškoju iz gājēju kapu kopas krāšņiem ziedīem. Latviešu kapu nodalījums, kā rūpīgāki kopts un ziediem rotāts, arvien atstāj glītu iespaidu.

⓰ 25. augusta vakarā Vienības draudzes baznīcā māc. J. Lazda un māc J. Turks salaulāja jaunatnes pulciņa Pērse valdes locekli un teātra kopas dalībnieku Ivaru Roziņu ar gaidu vadītājas vietnieci Ligitu Brandti. Laulības ceremoniju ar dziesmu kuplināja Ivars Gaide, ērģelnieks bija Ed. Grīnvalds. Kāzu viesības notika latviešu biedrības telpās, kur pulcējās ap 100 viesu. Jaunais pāris devās kāzu ceļojumā uz austrumu krastu.

— Vai nav traki, — es nopirku sev peldkostīmu par 25 dolariem, pie frizieŗa izdevu 10 dolarus, par manikīri un pedikīri otrus 10, 15 dolarus maksāja smaržas, tad desmit viņam līdz uz Vasagas līci, bet tas muļķis paziņoja, ka grib — peldēties!

Š. g. 25. augustā DV apvienība rīkoja Ročestrā dzīvojošiem kaislīgiem zvejniekiem sacīkstes „Sodus" ezerā. Norādītā vietā jau agri rītā ieradās dāmas, kungi un pusaudži ar smagām somām, makšķerēm un dabisko un mākslīgo zivju ēsmu. Kaut gan rits bija vēss un drēgns, tomēr sacīkšu dalībnieki to nejuta, jo visus bija pārņēmis uztraukums un nemiers par jau zināmām vērtīgām balvām. Pirms sacīkšu sākšanās apvienības izraudzītais tiesnesis A. Rencis iepazīstināja klātesošos ar pastāvošiem zvejas noteikumiem un deva signālu uzsākt sacīkstes.

Jauks bija skats, kādā steigā tika ērtas laivas, maksāta īres nauda un, jau krastā stāvot, maukti tārpi uz āķiem. Tad ierūcās motori, nokļaudzēja airi un viena laiva pēc otras nozuda ezera plašumā. Jo ikviens gribēja būt uzvarētājs, ieņemt pirmais labāko vietu, kur zivis pašas laivā lec.

Plkst. 12 dienā, kad noteiktais sacīkšu laiks izbeidzās, un visiem dalībniekiem bija jāatgriežas krastā, no ezera dažādām pusēm iznira laivas un lēnā gaitā tuvojās izejas punktam. Viens otrs, jau tuvu krastam būdams, vēl izmeta makšķeri nervozā satraukumā, varbūt vēl notiks brīnums, un pēdējā minūtē kļūšu uzvarētājs. Bet bija jau par vēlu, jo tiesneša stingrā balss pārsteidza visus: „Izbeigt zveju un uzrādīt lomus!"

Cits par citu steidzās pirmais būt pie tiesneša un steigā arī pameta acis uz konkurentu zivju maisiem, bet tomēr visumā lomi bija niecīgi, un neviens nevarēja uzrādīt kaut cik pienācīga lieluma zivi. Bet, tā kā godalgas bija paredzētas, tad pirmo godalgu saņēma I. Niedola par lielāko zivi (8 collas garu asari. Otro godalgu — J. Vinters par lielāko zivju skaitu (101 kopskaitā, saules zivis un asarīši). Trešo godalgu — J. Vinters par lielāko zivju svaru (101 zivs, kopsvarā 8 mārciņas).

D. V. apvienības valde bija gan gādājusi par vērtīgām balvām, bet neviens dalībnieks nevarēja ielīties ar īstu lomu. Būtu vēlams, lai DV apvienība arī nākošajā gadā rīkotu šādas sacīkstes, lai slavenie zvejas

NO KARA LAU

SARUNA A

Dzirdējis runājam, ka Toronto vair dzīvojot kāds latviešu tēlnieks, kas pirms kāda laika šeit ieradies no Montreālas, profesionālās ziņkāres mudināts, sāku dzīt viņam pēdas. Un tā kādā pievakarē ierados šī sabiedrībā vēl maz pazīstamā tēlnieka — Jāņa Rapšas dzīves vietā Coady ielā 106. J. R. sastapu mājas 3. stāva jumta istabiņā, kad viņš tikko bija pārnācis no logu fabrikas ,kur pelna savu dienišķo maizi. Draudzīgs rokas spiediens, pāris pazīšanās vārdu, un mani skati jau aplidoja slīpo griestu istabiņu, kuŗā šis telpas īpašnieks ierīkojis mazu tēlnieka darbnīcu.

Vispirms jau dūrās acīs pie sienas novietota, šķita, Kristus galva, veidota ģipsī. Sarunā ar tēlnieku par šo darbu un tā ideju, manas domas apstiprinājās. Tēlnieks skopi piebilda, ka, staigājot garos svešniecības ceļus, tajos palikuši daudzi viņa tēlnieka darbi, bet šī galva esot viens no pēdējo gadu veidojumiem. Aplūkojot tuvāk šo Jāņa Rapšas iecerēto un ģipsī veidoto galvu, šķita, ka tajā saskatāms kaut kas tāds, kas sejas līnijās iezīmē kādu īpatnību, ko varētu nosaukt par praviešа apskaidrotību. Un tas mani mudināja domāt, ka neesmu ienācis parastajā amatnieka darbnīcā, bet gan vietā, kur cilvēka radošais gars lauž sev ceļu uz mākslas plašajām tālēm.

Turpat turumā bija vēl divas nepabeigtas galvas. „Vienā esmu iecerējis atveidot Kristu jaunībā un otrā — pēc nopiemšanas no krusta — ar gara nemirstības iezīmi sejā", paskaidroja J. R. „Idejiski", viņš turpināja, „to, šķiet, esmu jau atrisinājis, bet vai izdosies ieveidot ģipsī, vēl neesmu drošs."

Pa labi un kreisi uz galdiņiem un citiem priekšmetiem, kur steigā pamesti darba rīki, bija redzams kāda sportista muskuļotais torss, kādas sievietes tēls visā savā miesas kuplumā un daiļumā,

J. Rapša ārzemnieku leģionāra tērpā Libijas smilšu jūrā.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete

(28. turp

Viņā krastā, upes malā r doni izņākam no viesnīcas un de rādīja uz Imanta pusi, un dzot, pavadonis bija jautājis p

Grauds vīcināja, lai Iman rādīja, ka vēl paliks. Tad vi nīcā.

„Kaut viņi ietu gulēt," In viņi ietu gulēt un jau aizmigtu

Viņš paskatījās pulksten ņiem. Pēc pusotras stundas v

Krēsla sabiezēja. Jaunie juši, pa laikam kā brīnīdan svešnieku, kas nekustīgi sēdē

Viņš bija mierīgs. Desm skolojuši. Seja, rokas, viss atslābināti. Viņš bija ārēji c nas bauda vakara atpūtu un

Jaunieši sabāza galvas k no viņiem pagriezās pret Ima

„Jūs esat viens no krievu?"

„Jā. Bet neesmu krievs. dēja.

„Latvietis? Kara laikā pitulācijas visi aizbēga uz B rokas ratiņus."

„Taču ne latvieši!" Ima

„Visi! Cik Eiropā tautu kas vien bija vajadzīgs! Un gu! Arī Herr Vollbach!"

„Kas tāds?"

„Agrākais īpašnieks. Fa

„Kurp?"

„Uz Bavāriju. Tur visi

ešdien, 1956. gada 5. septembrī

GENERĀLKONSULS
r. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
el. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

DAINAS KORIS
auno dziedāšanas mēģinājumus,
ot ar š. g. 10. septembri. Mē-
ājumi pagaidām notiks reizi ne-
lā DV namā, 123 Huron Street,
plkst. 8—10 vakarā. Turpat var
teikties jauni dziedātāji visās
iss grupās.
Kora valde.

A ĢIMENES
AŅEMŠANA
aksāt atpakaļ valdībai saņemtās
emaksas par laiku, kamēr bērni
turējušies ārpus Kanadas. Pie-
aksa nav izsniedzama, ja bērns
bijis ārpus valsts robežām ilgāk
ar vienu mēnesi. C.S.

LASĪTĀJU
vēstules
EZINĀŠANAS UN PĀRPRAŠA-
LIETĀ

Latvija Amerikā red.: Atbildot
ciāļiem J. I. V., jāsaka, ka Nasera
olamāšanas vietā J.I.V. varētu
abāk papētīt vēsturi un noskaidrot,
ik tiešīgs un suverēns valdnieks
ija J.I.V. pieminētais „vicekaralis"
aīds, kas parakstīja Suecas rak-
anas līgumu? Turku sultans šos
irus sauca par kediviem, angļi
rusku smalkāk — par vicekara-
iem un gubernātoriem, bet vācie-
i par ordeņa mestriem, bercogiem
un jaunākos laikos tādā paplumā
skaņā — gauleiteri.

Par to, ka pie Suecas rakšanas
odarbināti kediva sadzītie vergi
un sērgās slāpēs — necilvēcīgu ap-
stākļu dēļ miruši vairāk kā simts-
tūkstoši ēģiptiešu, man pirmoreiz
rastāstīja mūsu vēstures un ģeo-
grafijas skolotājs — brīvās Latvi-
jas pamatskolā. Šo faktu šodien
enoliedz pat angļu prese, bet gan
aizbildinās, ka Anglijas valdība to
tā neesot gribējusi un nolīgumā
par strādnieku sagādes veidu ne-
kas nebija minēts. Tāpat jau arī
Jaltas un Potsdamas līgumos lai-
kam nav „skaidri" minēts, kādas
īstenībā ir brīvās vēlšanas!

Kas attiecas uz pašreizējo juridis-
ko situāciju, tad J.I.V. zināšanai
(ja vien viņš ticēs!), varu pastās-
tīt, ka jau pirms Nasera „pirātisma"
kanāļa līgumā bija šādi likumīgi
paplašinājumi Ēģiptes tiesībām:

1) Kā pats Suecas kanālis, tā
kanāļa sabiedrība ir padoti Ēģip-
tes valdības likumiem.

2) Kanāļa tehniskie direktori
tiek iecelti saziņā ar Ēģiptes val-
dību.

3) Kanāli nedrīkst izmantot mi-
litārām operācijām, kas vērstas
pret Ēģipti.

Un tieši šinī sakarā starptautis-
ko jautājumu analizētāji (D.
Thompsone, V. Lipmans u. c.), do-
mā, ka angļu un franču dusmām
esot visai vājš pamats nosaukt
Nasera rīcību par laupīšanu. At-
liek jautājums: vai Naseram resp.
Ēģiptes valdībai var ticēt, ka tā
garantēs neitrālu kuģniecību, kā
miera, tā kara laikā? Skatoties pēc
līdzšinājās pašu angļu prakses un
izrīcības, par to var arī šaubīties.

Jebšu varbūt J.I.V. domā, ka
Sueca ir tā vieta, kur angļi izcels
malā Latvijas atbrīvošanas „desan-
tus"? Tādā gadījumā der atcerēties
Vinstona Čerčila vārdus, ko
viņš kritiskajās Denkerka dienās
sacīja pašu ģenerālim Sikorskim:
„Kāds būs mūsu tautas un armijas
liktenis, tāds būs arī jūsējās..."
V. Pelēcis

Sarīkojumu kalendārs
Toronto

8. septembrī Mednieku un makš-
ķernieku internas sacīkstes un
balle Saulainē.
22. septembrī J. Niedras un P. Liel-
zuikas koncerts sv. Andreja baz-
nīcā.
6. oktobrī Amerikas latviešu teātra
Ceļojošā ansambļa viesizrāde.
20. oktobrī Mednieku un makšķer-
nieku sezonas atklāšanas balle.
3. novembrī ALT Nujorkas ansam-
bļa viesizrāde.
10. novembrī Latviešu saimniecisko
darbinieku apv. gada svētki.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

8. sept. HLB gada svētki un ru-
dens sezonas atklāšanas balle.
22. septembrī Kristus ev.-lut. dr.
bazārs.
13. okt. DV Hamiltonas nodalas
gada svētki Royal Connaught vies-
nīcā.
27. okt. Mednieku un makšķer-
nieku balle.
17. nov. Latvijas valsts dibināša-
nas svētku svinības.

sūtītos manuskriptus saīsināt.
uzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpa-
ņ.
iem parakstītajos rakstos izteiktās do-
s viedoklim.

DAUGAVAS LAIVINIEKS

ČELLISTS, ZVEJNIEKS UN MOTORLAIVINIEKS INGUS NĀRUNS

Ingum Nārunam ir divas mīlestības—mūzika un ūdens. Pirmajā kas ir visa viņa dzīve, to pavada čello; otrai pieder vasara ar laivu Daugavu. Kāpēc Daugava? — Tālu, tālu Lielvārdē ir mājas Ozolnieki, tās no stāvas krasta kraujas skatās pāri Daugavai uz Zemgali... Tur viņš jau ar 11 gadiem bijis saimnieks visu garu vasaru; tur vakaros, pie vaļā loga ar skatu uz Daugavu, spēlējis čello... Laivas priekšgalā plīvo Latvijas karogziņš, vārds „Daugava" viņa paša prasmīgi uzkrāsots. Jā, jā, Latvijas Valsts Tecnikumā rasēšanu ņēma stingri!..

— Tas skandināvs ar to skaisto laivu — jums norādīs vietējais pie laivu tilta, domādams mūsu gaišmataino, ēģiptiešu brūnuma mūziķi. Un turpinās, ka laivas vārds ņemts no kādas mazas ziemeļu zemes lielākās upes, vai otrādi, bet šī zeme tagad aiz dzelzs aizkara, vai ne? — viņš vaicās jums itin kā vainīgs, ka zinājis par daudz. Jūs pamāsit — jā, un vīrs turpinās: — Viņš darbojas kā dzimis jūrnieks, nežēlodams ne drānu, ne roku, taču mūziķis viņi saka. — Jā, — jūs apstiprināsit, — viens uo mūsu jaunās paaudzes izcilākajiem mūziķiem, lai gan savā laivā viņš pēc tāda neizskatās. — Vairāk kā jebkurš cits no mums, — smiesies vīrs, un jūs abi māsit Daugavai, kas ar slaiku loku piesitas pie bojas. Laivu pieslēdzis un rūpīgi nostiprinājis tās brezenta pārsegu, Daugavas laivinieks tos mieka pārsimts metrus atpeldēs līdz laivu tiltam. Kad viņš brūns un spēcīgs noberzīs ūdeni no locekļiem, kāda zēna balss bijīgi jautās: — Vai tas vīrs ir cīkstonis? — Ko tu padarīsi tam, kuŗam Dievs devis labu veselību?

— Zuši? — Atvaicā Ingus Nāruns, un jūs zināt, ka esat uzminis naglai uz galvas. — Rītu ir agrā stundā atplūdi, tad zuši labi ķeras; atplūdos ātri tārpus varēsim sarakt, tur, otrā krastā, — un zveja ir norunāta.

Laivu tilts ir citāds agrā rītā. Nav neviena tipiskā nedēļas nogales slaista, ne puspliko sieviešu. Salasījušies tikai zvejnieki, kas savās motorlaivās, vai arī īrētās laivās, cām piekabinot no mājām līdzi atvesto motoru, dodas zvejā. Mazajā tiltaugšas ēdnīcā agrs un kustīgs krievu žīdiņš ielej kafiju un pasniedz sviestmaizes. — Pienu, — prasa Ingus Nāruns, un žīdiņš viņam pa krievu modei met ceļā laimes krustus, runādams vairākās valodās reizē: — Nudien, neesmu redzējis savos septiņdesmit gados cilvēku, kas tā būtu mīlējis, tā kopis savu laivu! — viņš smaida, bet Daugavas laivinieks ir jau lejā uz tilta, viņš neklausās gaŗās runās.

Laiva slīd pavisam citā pasaulē, un palsi zeltainā rīta miglojumā attālinās krasti. Ūdens ir gluds kā stikls un laivas izartās viļņu vagas pa to aizlokās kā zīda audums. Motors klusi dzied sonorā altā, pat kaijas nebīstas tā tuvuma un nepaceļas spārnos, bet paliek šūpojoties un spogulojoties savos bēgošos attēlos... Acis žilbst, liekas, saule mētā zelta zivtiņas pa ūdens virsu. Šur, tur rēdz pa noenkurotai motorlaivai, krūzerim, vai airu laivai, pirmie zvejnieki jau lūko rīta laimi...

Nē, Ingus Nāruns nemēžls Ozolnieku kūti, kad viņš četržuburu dakšas pārmetis plecam, steigā atrota bikses un bļien uz krastu, — viņš raks smilšu tārpus. Esmu pērk tikai svētdienas zvejnieki, īstie to sagādā paši, — viņš zinās, un durs dakšu-olainā granti, bez žēlastības to apvērsdams un acīgi meklēdams resnos, rūsgani mitros tārpus. Tā, sauju sausas grants tiem pāri, nolīdzināt rakumus, laivā iekšā un steigšus projām uz zušu vietu. — Katram zvejniekam tā ir noslēpumaini sava — tik daudz pa labi, tik attālu ho krasta, tik sānis no sarkanās bojas, te... Enkurs ir izmests un atsiets un no laivas purngala tiek izvilkta zvejas rīku kaste un spinings. Tikai viens? Skataities! zušus zvejo vislabāk ar aukļām vien, bez kāta. Pirmā atritinās „prēmijas šņore", mezglu mezglos sasaistīta, visvairāk tēvaiņu izvilkusi, tā tiek atkal iemesta ar uzsplīvienu ēsmai... Piecas, sešas auklas un arī spinings tiek atsliets. Bet auklas jāpārcilā ar loti vieglu, izmanīgu roku, zutis ir aizdomīgs un bailīgs — āķi cilājot un rausot — izvilksi tikai pleksti, vai jūras asariti. Tā, turi auklu rokā un uzmani, gaidi mirkli, kad, zucaur tavu roku tīs ēsmu ķerdams, trīsinās elektrību... Bet brokasta maize ir tikko rokās paņemta, kad spininga kātu parauj skaļš spoles tarkšķis. Piecērt, palaid un tin, tin, skan klusas, bet stingras pavēles, dams laivā lokās un cīkstās brangs zutis. Nazi, nazi, griez lūpu pušu, labi, ka nav ierijis āķi, tā, mauc uz auklas — krīt teicieni cits pār citu, kad darbs veicams ātri un precīzi. Nāk otrs, treš, kas atkrīt no āķa laivā, par laimi — nedod Dievs, ja būtu ūdenī, tad tas būtu bijis vislielākais un dienām ilgi pieminams... Nezināt zvejniekus? — Šorīt ķeras, — saka Daugavas laivinieks, ar to pašu roku, kas āķim uzmaukusi tārpu, pakŗerdams no sēdekļa maizi. Garām braucošai laivai, kas vaicā, cik? — Viņš pēc šejienes zvejnieku paražas pacēlis parāda krietno lomu. Tikai nedomājiet iebilst, ka zušu pietiek, ka zvejots gana! Tas būtu tikpat launi kā pārtraukt viņu mūzicēšanā. Varbūt, tas ir visu mākslu noslēpums — Ingus Nāruns visam, ko viņš ar interesi pasāk, atdod sevi bez pārpalikuma. Šorīt viņš ir zvejnieks Longailenas līcī. Rītu viņš piederēs savam čello...

Saule jau uzkāpusi pusdienā, tas nekas, uzcelsim jumtu, — nekur citur pasaulē nav labāk kā te, uz ūdens, — viņš izstiepjas uz laivas sola visā augumā; zuši, kas pieķeras, lai pagaida... Un jūs pusdienas bulā jūrā pret tālumā dziestošu Manhetena siluetu redzat šīsdienas brīnumu. — Vai, skat! Tur pie kuģīša, saulē mirdzēdams kā zelta asti pacēlis un izplētis kā spārnu, virs ūdens dejo milzu zutis! Kā pasakas Zalkšu karalis! — roka rāda, mute čukst: — Ja to varētu izvilkt... Gulētājs ir kā dzelts augšā un nadzīgi velk auklu laivā: Zušu karalis ir rokā, tā bija viņa nāves deja auklas galā, gribēja norauties, pagāns... Tagad tas trako laivā, vismaz savas pieķas mārciņas smags. Dažreiz tie lielākie nenoraujas vis... Bet Daugavas laivinieks ir ar pirkstiem pārkniebis tārpu, vienu pusi steidzīgi uzmaukdams tam pašam āķim, uzsplaudams viņš iemet auklu par jaunu.

Vēlā pēcpusdienā, kad zvejai mests miers, jūs varat tikt „misiņa" godā, ņemt lupatu un palīdzēt apkopt laivu, nolikt āķus, atsvarus, un uztīt auklas. Ik smilšu grauds, ik zuša asins lāse nomazgājama, laivas vēja aizsarga stikls nospodrināms. Nekaitē ar sūkni koka dalas noslaucīt, enkura ienestās dūņas izmest. Tā! — Vienmēr jau netiek zvejots, brauksim gar Bronksas krastiem uz augšu, uz Pelambeju. Klintis un atsevišķus akmeņus apbraucot, uzejama klinšu pussala ar ozoliem. Zied ķeizarkroņi un pīpenes; vēsi, nopietni smaržo nolaužts ozola zars. Vieta ir klusa, skaista. Uzkalnā pie ugunskura vietas, nudien, bavariski sarunājas vācieši. — Vai te Jāņus varētu līgot? Trūkst bērzu, kas atbalsotu līgo. Līgotāji būtu svešuma dzeguzes aizkūkoti... Dosimies uz Smilšu krastu, mudina Daugavas laivinieks, tur ir Spāņu pils. Pāri plašam līcim Daugava ar 22 zirgu motora spēku jūs slaiki aizšūpo uz romantisko īpašumu. Ja Minchhauzenam ir Ulubele, kāpēc gan Ingum Nārunam nevarētu piederēt Spāņu pils? — Klausaities un skataities. Pils atrodas veciem kokiem apaugušajā smilšu kraujā bet no jūras tā nav saredzama, jo — pirms gadiem pieciem to īpašumu uzpircējs (laikam prātā jucis) ir nojaucis un nogrūdis piekrastē, lai nostiprinātu brūkošo krauju... Celta spāņu stilā, pēc kaimiņu stāsta, tā bijusi īpatnēja un tālu redzama. Lielais balta marmora peldu baseins ir izžuvis, to apvij efejas, apēno dzīvības koki. Strūklaka klus, tās piekājē padzeras putni. Visapkārt zied lielas dīvaini dzeltenas puķes. Mežonīgi aizaugušā ābeļu dārzā būs liela raža, zari pilni sasu augļu. Lapene sabrukusi zem viteņrožu svara... Tur, kur bijusi pati pils, aug leknas nezāles, zied deviņvīru spēks. Mājas ziemeļu galu iezīmē plata, milzīga, tikko ziedos nosmaržojusi liepa. Ceļi un taciņas, marmora kāpnes, zālē statuju fragmenti ar skuduru gaitām tiem pāri... Bijusī godība, šodiena to pārdod ik akru par divpadsmit tūkstošiem dolaru, pavisam divdesmit divu akru platību. Pērc daļu, ne mazāk kā divi akri, bet nedomā celt te savu Eiropieša sapņu būdu! Mājai jābūt modernam šķūnim vismaz savu simtstūkstošu vērtībā. Bet, varbūt nāks kāds finanču princis un paņems visu īpašumu. Kamēr tā nav, un liedagā nav uzstatīta zīme Keep off. Private property. — Īpašums ar pagātni un drupu skaistumu pieder Daugavas laiviniekam, jo viņš mīļ sauli un ūdeni.

Mājup ceļā Jāŗas māte uzsūta brangu vētru, viļņi veļas un aug, un grasās apsegt Daugavu. Sēsties uz rāvienu, ja kapteinis norāda uz laivas dibenu; apsegties ar brezentu, ja viņš tā liek, un ūdens izlien no mākoņiem, skat — izkususi varavīksne vizmo viļņos aiz laivas...

— Ja rītu līs, es vingrināšos, — saka Ingus Nāruns atceļā uz mājām. Jūs paskatāties uz viņa sasīdātām, nosmērētām rokām un nespējat ticēt, ka pirkstiem būs tas pats senais spēks, veiklība un precizitāte. Bet, ja līs un viņš spēlēs, aplūkojiet šīs rokas pēc pāris stundu vingrināšanās — tās būs pilnīgi pārvērtušās, jūtīgas, lunkanas, pat maigas. Laivinieka vairs nebūs. Mūziķis aizsmēķēs, nodzēsīs un aizsmēķēs vienu un to pašu cigareti piecas reizes, pirms to no jauna aizdedzinot, viņš pieies logam, nule ieraudzīs jau stundām ilgi šalkušo lietu. Viņš atrausīs no pieres darba sviedros samirkušos matus: Dieziņ, kā klājas Daugavai? — rūpju balss piederēs Lielvārdes Ozolnieku samniekam. Ar vislielāko rūpību viņš noslaucīs ziemiška ādā un baltā mutautā savu instrumentu, vēlreiz klausoties pieskarsies stīgām — šķaņa labu mirkli dzīvos telpā — tad ieguldīs čello apvalkā un noliks to vietā. Ādas jakā, vecām audekla kurpēm kājās, saulē izbalējušu kapteiņa cepuri galvā, pa lietu aizsteigsies laivinieks uz Daugavu, čellists paliks mājās... Viens vīrs un divas mīlestības, čeļlo un laiva.

Veto.

Ingus Nāruns aplūko izvilkto lomu.

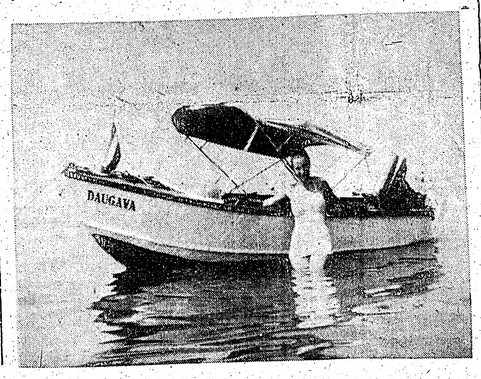

Saulē pie „Daugavas" reizēm uzsirst nāras.

Fannija Vīksne, mākslinieka māte, ar labu lomu.

VAI VĪRIEŠI SAPROT SIEVIETES UN VAI SIEVIETES IZPROT VĪRIEŠUS?

Vairums vīriešu atzīs, ka pēc tūkstošiem gadu studijām par sievieti, viņi vēl arvien tās nav iepazinuši. To pašu saka sievietes par vīriešiem.

Lai to pierādītu, šeit ir 10 jautājumi, kuŗu atbildes pamatotas ar zinātnieku atzinumiem. Pārbaudiet sevi, cik maz jūs vēl pazīstat sievietes, resp. vīriešus.

1. Vai jūs domājat, ka ir tiesa, ka sievas un vīra domstarpībās ģimenē parasti uzvar tas laulātais, kuŗš šajās domstarpībās visvairāk runā? (Ir tiesa, Harvardas universitātes pētījumi pierāda, ka domstarpību gadījumā virsroku gūst tas laulātais, kuŗš visvairāk runā. Un tā kā parasti sievietes runā vairāk nekā vīrieši, pieņemams, ka virsroku gūst sievas).

2. Vai ir tiesa, ka sievietes labāk atrisina komplicētas problēmas nekā vīrieši? (Nav tiesa — Stanfordas universitātes 2 gadu pētījumi pierāda, ka pie vienādiem blakus apstākļiem vīrieši ir uz pusi sekmīgāki vairāk sarežģītu problēmu risināšanā. Pie vienkāršām problēmām sievietes uzrādījušas vienādu spēju ar vīriešiem, bet, tiklīdz tās sarežģās, pēdējie gūst virsroku.)

3. Vai ir tiesa, ka sievietes parasti ir priecīgākas un optimistiskākas? (Nav tiesa — Dienvidkalifornijas universitātes psihologu pētījumi pierāda, ka sievietes ātrāk „nokar degunu" un cieš no „melnā". Sievietes daudz vairāk nobažījas nekā vīrieši.)

4. Vai tiesa, ka vīrieši izliek ar reizēm šļāc laivā. Bet nebīties un acis nemest uz glābšanas spilveniem, laiva ir drošās rokās — skat, kā tā pārskŗej viļņus, kā tiek vislielākam vilnim čuprā un noslīd pa to lejā kā ragavas gludā ceļā no kalna. Ūdens ir sāļš, jā, tas kož arī acīs, nomazgājot seju, bet briesmu te nav — tikai turēties cieši laivā kā kopā saaugušam: augšup, lejup... Vjtestone līcī ir rāms, vējš pūš mēreni, pat saule norietēdama mazāk miega nekā sievietes? (Jā, tas ir tiesa — zinātnieki pierādījuši, ka caurmēra sievietei nepieciešams ilgāks miegs nekā vīrietim. Sievietēm pie tam ir divreiz vairāk sapņu un murgu nekā vīriešiem; sievietes bieži savus sapņus redz dabiskās krāsās, kamēr vairums vīriešu tikai melni-baltā).

5. Vai nopietnās krizēs sievietes ātrāk zaudē galvu nekā vīrieši? (Nekā, psihologi izpētījuši, ka sievietes, kuŗas nenozīmīgāku križu gadījumos pilnīgi izsistas no sliedēm, nopietnākos „būt vai nebūt" gadījumos patur vēsāku galvu un prātu nekā vīrieši).

6. Vai tiesa, ka vīrieši vairāk izlutināti attiecībā uz ēdieniem? (Nav tiesa — sievietes vairāk meklējas ko ēst, viņām daudz vairāk nepatīkamu ēdienu nekā vīriešiem. Bet vīrieši ēd ar divtik lielāku baudu nekā sievietes).

7. Vai tiesa, ka vīrieši ir patmīlīgāki par sievietēm? (Nav tiesa — psihologi apgalvo, ka sieviete ir egoistiskākais dzimums. Viņas vislvairāk nodarbina personīgas lietas un problēmas, mazāk vispārīgas lietas).

8. Vai tiesa, ka laulāto dzīvē sievasmātes jautājums arvien ir asāks nekā vīramātes problēma? (Nav tiesa — ASV Ģimenes attiecsmju institūta pētījumi pierāda, ka pretēji vispārības ieskatiem, nevis sievasmāte, bet gan vīramāte ir tā, kas ģimenē visbiežāk ienes nesaskaņas).

9. Vai tiesa, ka sievietes runā vairāk par vīriešiem nekā vīrieši par sievietēm? (Tiesa gan: Minesotas universitātes psihologi reģistrējuši tūkstošiem noklausītu sarunu un atzinuši, ka sievietes daudzkārt vairāk runājušas par vīriešiem nekā vīrieši par sievietēm. Visvairāk gan sievietes runājušas par citām sievietēm, bet tūlīt aiz šīs tematikas bijušas runas par vīriešiem. Vīrieši visvairāk runājuši par darbu un veikala lietām, naudu un citiem vīriešiem, tad tikai pieskārušies sieviešu jautājumam, sportam, izpriecai).

10. Vai tiesa, ka sievas izprot savus vīrus daudz labāk nekā vīri savas sievas? (Nav tiesa: Veterānu pārvaldes psiholoģists izdarīja rūpīgas studijas precēto laužu vidū, pārbaudīdams vīru un sievu zināšanas un izpratni par otra laulātā draugu raksturu un personību. Izrādījās, ka vīri labāk pazina savu sievu raksturus, nekā otrādi. Vīri ar lielāku pareizību paredzēja savu sievu rīcību zināmos gadījumos nekā sievas par vīriem. Tā vien šķiet, ka vīriem, kas sūdzas, ka viņu sievas tos nesaprot, būs patiešām taisnība).

Interesanti piezīmēt, ka, šos jautājumus pārbaudot sabiedrībā, pierādījies, ka neviens nebijis spējīgs dot pareizas atbildes uz visiem 10 jautājumiem. Izmēģiniet to savā ģimenē draugu pulkā. —k.

Pavadone Čikāgā par 25 dālderiem

Pretim Palmeras viesnīcai Čikāgā redzama neona reklāma, kas sludina, ka šeit dabūjamas pavadones. Demokratu konventa laikā 200 glītajām pavadonēm bija darba pilnas rokas. Šīs „Escort service" uzņēmums pastāv jau 13 gadus. Kad kāds žurnālists piezvanīja uzņēmumam pa tālruni, viņam tūlīt jautāja pēc vārda, auguma, izmēriem un viesnīcas. Pavadones esot dabūjamas sākot ar 5,1 līdz 5,11 collām augumā, izvēle atstāta klientam. Nākošais jautājums bijis, cik kungs ir vecs? Kad pateikts, ka 37 gadi, viņam atbildēts, ka birojs var rekomandēt kādu 27 gadus vecu, jauku dāmu, lielisku tērzētāju. Pavadoņu rezervāciju var izdarīt pa tālruni arī uz priekšu. Diezin, ko partijas konventa delegātu un apmeklētāju sievas teica saviem vīriem, kad mājās pārradušies, tie mēģināja noklusēt, ka starp citām Čikāgas ērtībām tie „abonējuši" arī daiļās gides?

Mūsu pārstāvis Čikāgā
K. F. ĶEZBERS,
2637 W. Potomac Avenue,
Chicago 22, Ill.,
tel. Brunswick 8-8691,
pieņem abonēšanas maksas, jaunu abonentu pieteikumus un sludinājumus.

ALFREDS VILNIS

9. turpinājums

Tā kā mīlestība cilvēkus pa laikam dara aklus, tad apakšvirsnieks manu priekšlikumu pieņēma. Ar dāņu pulkvedi nokārtoju laulības ceremoniju un naudas lietas. Nauda šoreiz visa palika manā kabatā! Apakšvirsnieks bija veikls puisis. Tas visus noliktavas ierobežus ar savu padoto palīdzību bija sakrāvis kādā smagā vāģī, teikdams, ka tie būšot jāved uz kaut kādu savākšanas vietu. Tā, vācu formās tērptajiem dāņu pagrīdniekiem, atlika šo vāģi nogādāt līdz slēptuvei, kur ieročus sadalīja. Apakšvirsnieku salaulāja ar tā sīrdspukīti un tūlīt nogādāja uz Kapenhāgenu, kur ievietoja bēgļu nometnē. Kā zināms, bēgļus no Austrumvācijas angļi Kopenhāgenā bija novietojuši šķirtās nometnēs — sieviešus vienā un vīriešus, kas gan pa lielākai daļai bija nespēcīgi sirmgalvji, otrā. Lai apakšvirsnieks savas jaunības dēļ nenonāktu aizdomās, pagrīdnieki to pārģērba par sievieti un ievietoja sieviešu nometnē.

Kā vēlāk uzzināju, apakšvirsnieka dzīve šai nometnē nebija bijusi nemaz tik slikta.

Pilnīgi dabiski, ka jauns vīrietis, kam pat nav bijis lemts savu kāzu nakti pavadīt kopā ar savu sievu, šādā sieviešu nometnē, kur vienkopus savāktas ap astoņi tūkstoši viņa tautas māsu un kas, cik, vīrietis pats būdams, varu spriest, arī šad tad pēc „medus maizes" alkst, savu noslēpumu atklās vismaz vienai daiļavai. Tā tas arī noticis. Daiļava pāris naktis pavadījusi apakšvirsnieka gultā un abi bijuši laimīgi. Bet daiļava nebūtu Ievas dzimuma, ja spētu savu saldo noslēpumu viena pati pie sevis noturēt. Vēl nebijušas desmit dienas pagājušas, kad to jau zinājusi tās labākā draudzene, draudzenes draudzene un vēl pāris desmit draudzeņu. Daiļavai no tā gan nav ticis labāk, bet apakšvirsniekam sākušās īstas zelta dienas. Saka gan, ka milestība vīrieti padarot līdzīgu zirgam, kas salmiem vien barots. Bet ne tāds bijis mūsu drauga gadījums. Līdzīgi austrumu valdniekam, apakšvirsnieks kļuvis no dienas dienā apaļāks, jo tā draudzenes ļoti rūpējušās par viņa miesīgo labklājību, visus labākos kumosus, ko no dāņiem pret rotas lietām iemainījušas, tam atdodamas. Apakšvirsniekam sagādāta pat atsevišķa istaba...

Uz rudens pusi lietas pasliktinājušās. Nometne gan lēnām transportēta uz Vāciju, bet Kopenhāgenā vēl vienmēr bijuši ap trīs tūkstoši bēgļu. Uz rudens pusi, kā jau tas dabā parasts, ziedi nobiruši un sākuši parādīties augļi. Un daža laba neuzmanīgāka draudzene pieņēmusi bīstamus apmērus, kas nometnes sardzei nav palikuši nepamanīti. Ievadīta izmeklēšana, bet sievas nav vainīgo izdevušas, teikdamas, ka tas vienkārši esot pār sētu pārkāpis. Un kā nācis, tā aizgājis. Bet Ieva jau nebūtu Ieva! Tā kāda dāma, kam pašai vēl nav bijis laimes tikt apakšvirsnieka tuvumā lielās rindas dēļ — visu tik jauki uzbūvēto mīlas aparātūru nodevusi. Apakšvirsnieka zelta dzīve izbeigusies, un tas nosūtīts uz Vācijas gūstekņu nometni. Nav līdzējuši ne tā īstās dāņu sievas lūgumi, nedz arī divdesmit trīs viņa vēl nedzimušo ārlaulības bērnu māšu raudas.

⁂

Pēc jau pieminētā darījuma, kas bija lielākais visā manā ieroču tirgotāja mūžā, pie mums Lundforlundā ieradās angļi un paskaidroja, ka tie būtu ar mieru visus latviešu karavīrus, kas pašreiz atrodas Dānijā, šeit pat internēt, bet vācu komandantūra to negribot. Mēs esot tērpti vācu uniformās, un kā tādiem arī mums jādodas uz Vācijas gūstekņu nometnēm.

Virsleitnants Imants un es domājām citādi. Gribējām pierunāt arī Mārtiņu, kam biju apgādājis civīlu tērpu, lai tas paliek līdz ar mums tepat Dānijā, bet tas atteicās. Tai rītā, kad mūsu bataljons sāka savu gājienu Vācijas virzienā, mēs ar Imantu taksometrā aizbraucām līdz Slāgelzes stacijai un no turienes ar vilcienu līdz Kopenhāgenai. Šoreiz dāņi bez ierunām sēdēja ar mums vienā nodalījumā, jo bijām civīlisti. Mums par lielu prieku ceļa biedri nebija pārāk runīgi, un arī mēs varējām klusēt, tā nenododot mūsu nepiederību pie dāņu tautas.

Mums kabatās bija Latvijas iekšzemes pases. Kopenhāgenas tā laika lielākā viesnīcā, kur apmetāmies, tās tika atzītas kā derīgi ceļojuma dokumenti. Tomēr „Terminus". portjē mums ieteica aiziet līdz dāņu Sarkanajam Krustam un apgādāties ar apliecībām dāņu valodā, ka esam Latvijas bēgļi.

Pie Sarkanā Krusta satikām kādu latviešu sieviņu, kas, uz Vāciju bēgdama, bija nonākusi Kopenhāgenā. Tā mums stāstīja, ka šeit pastāvot kāda nometne, kur savācot visus nevācu bēgļus. No nometnes esot grūti tikt pilstētā. Arī uz Vāciju vēl neesot ko domāt braukt. Angļu militārā pārvalde vēl neesot skaidrībā par bēgļu izvietošanu.

Mums ar šo izziņu pietika. Tātad Sarkanajā Krustā mums nebija ko meklēt. Nometnē iet nevarējām, jo tur mums visvieglāk varēja pierādīt, ka esam nākuši no armijas. Bija jāatrod cits ceļš, kā tikt pie taisnības.

Reizēm arī skaistās sievietes ir ar īsti prātīgām galvām. Vēl turpat ap iestādes durvīm grozoties, mūs uzrunāja kāda jauna un skaista dāniete. Vispirms dāņu, tad vācu un beidzot angļu valodā. Uz angļisko jautājumu atbildēju. Vai mēs esot angļi? Teicu, ka ne, bet gan latvieši, kas nobēguši no kāda kuģa, kas nācis tieši no Latvijas. Viņas tēvs esot Sarkanā Krusta nodaļas vadītājs, un ja viņa mums varot būt palīdzīga, labprāt to darīšot. Nezinu, vai šai meičai patika Imanta kautrība, vai arī mans uzbāzīgais Donžuāna skats, ka tā par mūsu labklājību tā rūpējās?

„Vienu jūs varētu mums palīdzēt," nezinu no kurienes manā galvā radās ideja, „proti, šovakar mūs aizvest uz Kopenhāgenas operešu teātri."

Imants noteikti domāja, ka esmu ķerts. Arī man pašam tā uz brīdi likās. Bet viss izveidojās citādi. Turpat no Sarkanā Krusta Tores jaunkudze pa tālruni pasūtināja trīs biletes, kuŗas mēs paši tūlīt varējām iet izpirkt. Un vakarā mēs vēl labi nebijām atpūtušies, kad Tore mūs jau gaidīja viesnīcas hallē. Pēc pajautrās opepretes iegriezāmies Kakadū bārā izdzert pa glāzītei. Tur arī no kabatas izvilku savu trumpi, par ko Imants līdz šim neko nezināja. Vācu laikā visiem Latvijas aktieŗiem tika izdotas aktieŗu kartītes latviešu un vācu valodā. Tā kā bieži ar kāda teātŗa ļaudīm dzēru kopā, tad šāda kartīte bija nonākusi arī manā kabatā. Rādīju to Torei un teicu, ka esmu Latvijas operešu dziedonis, Imantu pataisīdams par manu menedžeri. Teicu arī, ka tas ir galvenais iemesls, kāpēc negribam doties bēgļu nometnē. Gribam uzstāties un pelnīt naudu...

Otrā dienā Tore mūs aizveda pie sava tēva. Tas pusstundas laikā mums izdeva daždažādas apliecības, kas mums atļāva gan dzīvot viesnīcās, gan pie dāņu policijas pieteikties kā bēgļiem, kas Dānijā atrodas tikai transita nolūkos un pat ieteikšanas vēstules dāņu aktieŗu arodbiedrībai un radiofona direktoram!

Tā vienas dienas laikā no virsnieka biju pārvērsts aktieŗī — dziedātājā, kaut gan pats savu balsi apzinājos līdzīgu gaiļa dziedāšanai uz mēslu čupas. Kopenhāgenas ielās, kur patrulēja gan angļu, gan dāņu sardzes, meklēdamas dezertieŗus, sevišķi SS vienību piederīgos, mūs bieži aizturēja dāņu valodas nerunāšanas dēļ, bet Tores tēva izdotie papīri mūs vienmēr glāba no nepatikšanām. Žēl, ka nespēju Torei par to pateikties. Biju gan to kādu vakaru uzaicinājis uz tā laika lielāko Kopenhāgenas deju lokālu National Scala padejot, bet tās māte bija atnākusi līdz. Kad kādu svētdienu gribēju ar to izbraukt uz jūras krastu un vakariņot Bellevue viesnīcā, vilcienā viņa satikās ar kādu angļu leitnanteli, kas, kā abi man vismaz stāstīja, esot jau pirms kaŗa bijis Dānijā. Tore un viņš esot bijuši labi, ļoti labi draugi. Tā īstenībā arī ir: kas pirmais brauc, pirmais maļ. Un divreiz tos pašus graudus malt nav labi, tādēļ Bellevue viesnīcā nokārtoju, lai kāds apkalpotājs mani sauc pie tālruņa. Pie galdiņa, kur, dziļā sarunā nogrimuši, sēdēja anglis un Tore, atgriežoties paskaidroju, ka mani pēkšņi saue atpakaļ uz Kopenhāgenu. Nezinu, vai anglis manu žestu saprata, bet Tore man veltīja tik pateicības pilnu skatu, ka varētu domāt, viņa bija mana paprādniece, nevis es viņas.

(Turpinājums sekos)

NO KARA LAUKIEM TĒLNIEKA DARBNĪCĀ

SARUNA AR TĒLNIEKU JĀNI RAPŠU

Dzirdējis runājam, ka Toronto dzīvojot kāds latviešu tēlnieks, kas pirms kāda laika šeit ieradies no Montreālas, profesionālās ziņkāres mudināts, sāku dzīt viņam pēdas. Un tā kādā pievakarē ierados šī sabiedrībā vēl maz pazīstamā tēlnieka — Jāņa Rapšas dzīves vietā Coady ielā 106. J. R. sastapu mājas 3. stāva jumta istabiņā, kad viņš tikko bija pārnācis no logu fabrikas, kur pelna savu dienišķo maizi. Draudzīgs rokas spiediens, pāris pazīšanās vārdu, un mani skati jau aplidoja slīpo griestu istabiņu, kurā šīs telpas īpašnieks ierīkojis mazu tēlnieka darbnīcu.

Vispirms jau dūrās acīs pie sienas novietota, šķita, Kristus galva, veidota ģipsī. Sarunā ar tēlnieku par šo darbu un tā ideju, manas domas apstiprinājās. Tēlnieks skopi piebilda, ka, staigājot garos svešniecības ceļus, tajos palikuši daudzi viņa tēlnieka darbi, bet šī galva esot viens no pēdējo gadu veidojumiem. Aplūkojot tuvāk šo Jāņa Rapšas iecerēto un ģipsī veidoto galvu, šķita, ka tajā saskatāms kaut kas tāds, kas sejas līnijās iezīmē kādu īpatnību, ko varētu nosaukt par pravieša apskaidrotību. Un tas mani mudināja domāt, ka neesmu ienācis parastajā amatnieka darbnīcā, bet gan vietā, kur cilvēka radošais gars lauž sev ceļu uz mākslas plašajām tālēm.

Turpat tuvumā bija vēl divas nepabeigtas galvas. „Vienā esmu iecerējis atveidot Kristu jaunībā un otrā — pēc noņemšanas no krusta — ar gara nemirstības iezīmi sejā", paskaidroja J. R. „Idejiski", viņš turpināja, „to, šķiet, esmu jau atrisinājis, bet vai izdosies ieveidot ģipsī, vēl neesmu drošs."

Pa labi un kreisi uz galdiņiem un citiem priekšmetiem, kur steigā pamesti darba rīki, bija redzams kāda sportista muskuļotais torss, kādas sievietes tēls visā savā miesas kuplumā un daiļumā, vairākas labi nostrādātas sieviešu galvas un daži sīkāki darbi, visi ģipsī.

Izrādās, ka māls un ģipsis ir J. Rapšas izvēlētie materiāli, kuros viņš cenšas ieveidot savas idejas. Vispirms nodomāto tēlu izveido mālā un tad nolej ģipsī, pēc kam vēl noslīpē raksturīgās vietas un izceļ izteiksmīgās līnijas.

Tēlnieks J. Rapša ar ģipsī veidoto Kristus galvu

Ieminos, ka bez iedvesmas, tēlnieka darbs prasa arī daudz laika, darba mīlestību un lielu piespiešanos. Un J. R. atbild: „Tieši laika trūkums ir lielākais ļaunums manā mūžā."

Turpat uz grīdas, apsegti pārklājiem, redzami kādi citi tēli. Tos atsedzis, J. R. paskaidro, ka tie ir pirmveidojumi mālā — viņa visjaunākie darbi: kādas kundzes galva un Trimdinieks. Pirmais esot pasūtinājums (kundze pozējot), bet otru viņš gatavojot izstādei, kāpēc arī par tā ideju vēl negrib runāt, jo varot arī neizdoties tā, kā iecerēts.

Uz jautājumu, kāpēc viņa darbi nav redzami Toronto mākslas salonā DV namā, 123 Huron ielā, J. R. paskaidro: „Pagājušajā gadā, kad salonu atklāja, no Montreālas, kur tajā laikā studēju franču Mākslas akadēmijā, nosūtīju salonam divus savus ģipšus, bet tā kā bija slikti iesaiņoti, pa ceļam tie bija bojāti. Tā arī nekas neiznāca. Šogad gan pēc gleznotāja A. Nuliša jubilejas izstādes lūgšu uzņemt salonā arī manus darbus, varbūt Kristus galvu un vēl ko citu."

Tā, pārrunājot dažas tēlniecības un trimdas problēmas, nonācām pie J. Rapšas dzīves gājuma un viņa nākotnes nodomiem. Tēlnieka īsais, bet koncentrētais stāstījums, it kā kino lentā aizslīdēja acu priekšā: brīvās Latvijas ziedu laiki, kuplās rudzu druvas, Līgo dziesmas un Jāņu vainagi, Baigā gada melnās šausmu naktis, kauju ugunis svešajās zemēs un dzimtenē, posta dienas franču gūstā un tad — Ārzemnieku leģions: Parīze, Sahāras tuksnesis, kaujas Indoķīnas džungļos, atkal Parīze, tad Montreāla un tagad Toronto.

Jānis Rapša dzimis 1912. g. 29. jūnijā Maskavā. Brīvajā Latvijā ar vecākiem atbraucis 1918. gadā. Pēc vispārējas izglītības iegūšanas kalpojis nacionālajā armijā, pēc kam Rīgā strādājis tēlnieka uzņēmumā, cērtot tēlus akmenī un marmorā. Gatavojies studijām akadēmijā, bet — tēvzeme sauca... Ar latviešu leģiona daļu izstaigājis daudzus kara laukus, 1944./1945. gada ziemā ievainots un nonācis kara slimnīcā Leipcigā, pēc kam Freiburgā krītis franču gūstā, kur bads un neciešamie dzīves apstākļi spiduši paklausīt franču aģentiem iestātīties Ārzemnieku leģionā. Un tā J. Rapša nonācis Parīzē, kur leģionā parakstījis līgumu uz 5 gadiem. Drīz vien nosūtīts uz Āfriku un tad uz Indoķīnu, kur trīs gadus cīnījies visneiedomājamākos apstākļos. Par labu dienesta pienākumu pildīšanu un drošsirdību apbalvots ar divām augstākam goda zīmēm. Pēc pieciem nāves briesmu un dēku pārpilniem gadiem atgriezies Parīzē, kur atkal kļuvis brīvs cilvēks, bet — bez dzimtenes, kā visi mēs, un arī bez piederīgajiem, kas palikuši Latvijā.

Arī visās savā karavīra gaitās J. R. nav aizmirsis iemīļoto tēlniecības darbu, kur vien varējis — zīmējis un veidojis. Īpaši Ārzemnieku leģionā bijusi liela izdevība, jo priekšnieciba viņam uzdevusi, pārceļoties no vienas vietas uz otru, ierīkot un izdaiļot karavīru klubus. Pēc viņa metiem pagatavotas arī vienības krūšu un citas nozīmes. Indoķīnā Ziemassvētkos viņš inscenējis Kristus piedzimšanu; ierīkojis kūti ar avīm, ganiem un Pestītāju silītē, ar Mariju un Jāzepu pie tās. Izdomas un veidojuma zīņā tas ļoti iepaticies kādam augstākam katoļu garīdzniekam, kas veidojumu paturējis kā paraugu draudžu vajadzībām. Turpat Indoķīnā pārceltuves ierīkošanas sacensībā viņš par savu maketu ieguvis 2. godalgu. Darbs nosūtīts uz Parīzi, kur novietots Kara mūzejā.

Atbrīvojies no franču Ārzemnieku leģiona važām, J. R. 1951. g. no Eiropas emigrēja uz Kanādu un uz dzīvi apmetās Montreālā, kur 3 gadus studēja franču Mākslas akadēmijā: 2 g. tēlniecību un 1 g. gleznieciību. Tagad čaklais tautietis dzīvo Toronto, kur nodomājis studijas turpināt vietējā akadēmijā. Visuvarenais kara dievs paņēmis daudzus viņa mūža labākos gadus, bet arī tagad nav vēl par vēlu turpināt izkopt tēlnieka talantu un radīt paliekošas mākslas vērtības. Vērojot Jāņa Rapšas enerģiju un apņemšanos kalpot īstai mākslai, ticams, ka viņa iedzimtā dziriksts reiz mirdzēs jo lielā spožumā.

J. V-ls.

Valentīns Pelēcis

TUMŠAS PASAKA

Brīdi galdīšu vēl.
— Ir bailes
Un žēl tās dienas,
Kas ģiedra un silta
No rīta apvāršņu zvana
Skanēja sirdī.

Bet vakars pienāks,
Norietēs bailes,
Varēšu sveicināt tumsu
Un dāvāt:
— Ņem mani par vergu,
Es apnicis sevis un gaismas!

Tu samīni zemi manu,
Kur miera koki. —
Nu izdzēs mani,
Kad piekusis naids,
Pie sapņu krāsmatām manām...
Tu saplēsi apvārkšņus manus,
Kur nemiera mākoņi,

LETIŅU FAMILIJA DODAS UZ EKSIBĪŠEN

Laikmetiskāko notikumu Toronto aprakstījis Augusts Nopūta

Taisnībai Toronto dzīvoja brālēns. Varbūt ne gluži brālēns, bet tāds puspaziņa gan. Abi bija cēlušies no slamsteniešu pagasta, un vai kāds dzirdējis, ka pašu pagasta ļaudis nav rados?

Naidā viņi nebija, bet Taisnībai viņš nekad lāga nebija paticis, jo brālēns bija tāds iedomīgs — ne pīpoja, ne iedzēra, ne par trimdas kopību runāja. Un ja kāds pie viņa aizgājā ar ziedojumu listi, tad raudzīja uzrakstīt lielāko cīparu. Aiz iedomības un plātības, sak', lai visi redz un brīnās.

Redzējušies viņi tāpēc nebija kopš sešiem gadiem, kad Taisnības, brālēna galvojumu saņēmuši, iebrauca šai zemē, bet šogad Taisnībene gribēja rādīt bērniem kultūru, un tāpēc bija jāpārvar dvēseliskās nesaskaņas.

„Plušķīt," viņa teica, „mēs te Pigbridžā garīgi aizejam bojā. Ko mēs te redzam? Porču un televizēn. Tu gādā, lai mēs šogad tiekam uz eksibīšen."

Taisnība savu puķīti pazina — ja tā bija ieņēmusi galviņā braukt uz izstādi, tad viņi brauks, kaut arī Nasers nacionālizētu visas Kanadas autobusu līnijas.

„Un uz divi dienām," Taisnībene turpināja. „Želastības kundze nupat atbrauca un stāstīja — tur vienā dienā labi ja pusi varot redzēt. Un mana mammiņa arī brauks līdzi."

„Ko tad viņa — vecs cilvēks?.. Tādā burzmā sāks galva reibt un nelabums uznāks . . ." Taisnība par Čemurenes klātieni ģimenes izbraukumā daudz nējūsmoja. „Un uz divi dienām? Kur mēs visi pārgulēsim? Tādam baram jau pus viesnīcas vajadzēs!"

„Priekš kā tev brālēns Toronto?" sieva loģiski noprasīja. „Pieci gadi neesat redzējušies. Būtu laiks apciemot."

Melno ādas somiņu elkoņī iekāru sui un rokas uz vēderā sakrustojusi, Čemuriene nemierīgi pastaigājās pa Toronto brālēna istabu. Viņi bija iebraukuši iepriekšējā vakarā. Arī Bumerandziene bija pievienojusies un Želastības lūgusi paņemt Darivariti līdzi. Nakti visi bija pārgulējuši brālēna viesistabā un tagad vajadzēja posties uz izstādi, bet viņa bija vienīgā gatava. Ārā gan vēl bija tumšs, un ielas bija tukšas un klusas, bet vai nebija zināms, ka izstādē jaužu esot tūkstošiem? Vai tad nebija labāk un tālredzīgāk būt jau pirmajiem rindā, jo kas tad, ja aptrūkst biļešu?

„Ceļas, ceļas," viņa skubināja gulētājus, „vai gulēt atbraucāt? Aizies par vēlu, netiks iekšā."

Līdz brokastlaikam viņa ar Taisnību sanīdās un atkal izlīga pa divi lāgi — tās pašas agrās modināšanas dēļ.

„Tak padomā, kur tu esi," viņš sievas māti kušināja, kad tā staigādama cirta pie zemes pārāk smagu soli, „svešā mājā."

„Ūja, ūja!" Čemuriene pārsvieda tašiņu uz otru elkoni. „Tagad ekskibīšen laiks — kas tagad gulēs!"

Pie brokastīm viņa nodeva galīgās instrukcijas:

„Un turas visi kopā, lai neizklīst. Tad varēs cits citam paskaidrot, ja kaut ko nesapratīs."

Brālēns gan iebilda, ka burzmas dēļ būšot labāk pa vienam vai pārim, bet Čemuriene nepiekāpās.

„Kā tad! Un kad bērniņi pazudīs, jūs atbildēsat?"

Sākums Čemurienes ganiklai izdevās varenāks kā iecerēts. Kad visi, rokās saķērušies, turvojās blīešu kasei un gribēja dot savas nodevas, kasieris priecīgi iesaucās.

„O, you are the fire eaters in the circus here!"

Un ielaida visus par brīvu.

Bet ar to arī ģimenes kopība izbeidzās. Darivaris, pamanījis automobiļu namu, kā zuda, tā pazuda. Kamēr Taisnību ciltsmāte, Viktorijas kūdīta, kavējās pie saldējumu būdas, viņas gādībai uzticētais zēns iekrita kā akā.

„Tu ej un piesaki zudušo bērnu daļā pie skaļruņa," zaudējumu pamanījusi, viņa rīkoja Taisnību. „Vai nav dzirdēts par kidnepēriem?"

Lai atdalīšanās neatkārtotos, Čemuriene ieteica izvērsties ķēdē un atkal saķerties rokās, bet Liliana apgalvoja, ka neesot krēzī un uz nākošā stūra aizslīdēja aiz kādas desu būdas, lai dotos pati savās gaitās.

Pāris soļu tālāk neuzmanības dēļ Čemuriene pazaudēja znotu. Tas notika taisni tai brīdī, ka viņi gāja garām kādai būdai, kam ārpusē bija uzgleznotas dažas — acīmredzot karstā laika dēļ — vieglāk ģērbušās jaunkundzes. Viņa zudumu pieteica Taisnībenei, bet tā vairs mātē neklausījās:

„Cik tas viss ir eksaiting!" viņa pašreiz skaidroja māsai, to zem rokas noķērusi un uz lielo riteni rādīdama, kur tādās kā zīdaiņu vannītēs cilvēki lāva sevi raut gaisā. „To tik es saprotu! Tā ir kultūra! Tas tiešām ir nacionāls sasniegums. Un paskaties to vilcienu — kā tas skrien kalnup, lejup, augšā, zemē! Vai Latvijā tu tā kaut ko redzēji? Vai tur bija tāds karuselis ar vairākiem ātrumiem, vai spoku pils, kur tev skrien mirona roka pretī, vai atkal karsts vozduchs pūš no apakšas un rauj brunčus gaisā?"

Pie desu būdas viņas satika Lampatānu.

„Kā tad jūs, madāmiņas, šitai gada tirgū vienas pašas?" tas nevaļīgi apjautājās, un tikai tagad abas māsas atguvās, ka steigā, burzmā un sajūsmā pazaudējušas ne tikai bērnus un viru, bet arī savu sirmo māmuļu.

„Gada tirgū? Kur te gada tirgus?" Taisnībene bija sašutusi. „Te ir eksibīšen, ne tirgus!"

Tad viņas metās meklēt savas cilts vaideloti.

Ap pusdienas laiku viņas nejauši ieraudzīja Viktoriju. Tā bija bāli zaļā vaigā, sēdēja uz karuseļa un plūca no milzīga roža vates kumšķa pa muskulam un bāza mutē. Līdzi nākt viņa atteicās — te esot fans.

Stundu vēlāk atradās Darivaris. Gara izdaiļošanai tēva piešķirtos līdzekļus tas bija izmantojis lietderīgi, iegādādams divi pāri lielīskas kovboju pistoles. Apmēram piecdesmit cītu zēnu ap sevi salasījis, viņš pašreiz cīnīja smagu indiāņu kauju. Daudzie gājēji viņus gan traucēja un dažbrīd bija pat jādzird no pieaugušo puses kādi neapdomāti vārdi, bet tas cīņas sparu nemazināja.

Vēlā vakarā viņas atrada arī Čemurieni. Pie aitām un citiem lopiņiem.

Svētlaimīgu smaidu vaigā, rokas somiņu uz elkoņa, viņa staigāja no viena stelinga pie otra, no vienas Dieva radībiņas pie otras, pakasīja šim vepritim muguriņu, noglāstīja tam teliņam pierīti, pa laikam ievilka dziļi elpu un likās ļoti apmierināta.

„Meitiņas," viņa neparasti mīļi uzrunāja abas nācējas, „te ir labi . . . Šitais gaiss, šitā smarža!"

„Bet vai tu household stendu redzēji?" Taisnībene gribēja zināt.

„Un elektrik nodaļu?" Bumerandzene palīdzēja pratināt.

Čemuriene nekā nebija redzējusi.

„Nekā cita! Tu visu dienu biji šeit?"

„Tepat, meitiņas, tepat. Te ir tā kā dzimtenē. Tā pati smaciņa, kas smalsteniešos. Pēc govīm, pēc aitām, pēc sviedriem un vēl pēc nezin kā! Te ir labi!"

Vakarā visi satikās uz uguņošanu. Kad debesis atplaiksnīja zaļi - zili - dzeltēni-sarkanās ugunis, Taisnībene svētlaimīgi salika rokas:

„Ekskibīšen! Kas par varenības un kultūras sasniegumu nemirstīgu simfoniju! Kāds mūžīgā daiļuma pilnskanīgs akords! Neviens tos nespēj atdarināt, neviens viņus nevar pārspēt!"

„Jā, un es tev pateicos, ka mani atvedi," sievas māte pirmo reizi mūžā teica paldies znotam, kas pēc daudzo dzīvo bilžu pētīšanas bija kļuvis gluži slābs, „tādu smaciņu ilgi nebiju odusi!"

„Well," Darivaris nobeidza sarunu. „Un rītu? Tad atkal — okē?"

Gulēt viņi tika tikai uz rīta pusi, jo brālēnam bija tikai viena vienīga kāju mazgājamā vannīte, un kamēr visi septiņi izmērcēja un vēsos ūdeņos atveldzēja svilstošās kāju pēdas, logos jau parādījās pirmie saules stari.

Čemuriene nemaz vairs nost negērbās. Tašiņu uz rokas, viņa iesēdās lielajā krēslā, pievēra acis un sapņodama par nemirstīgo kūts smaku, gaidīja rītu, kad atkal varēs doties uz cilvēces progresa reālo pierādījumu — ekskibīšen.

KONCERTS UZ ŪDEŅIEM

Georga Lapensona vieglas mūzikas koncerts Montreālā

Latviešu vārdam Kanadas mākslas dzīvē ir ievērojama vieta, un ir prieks redzēt mūsu māksliniekus piedalīšanos lielāka stila sarīkojumos. Montreāla ir slavena vasarā ar saviem dārzu brīvkoncertiem, kas notiek sakarā ar miljonāra Kambella testamenta novēlējumiem. Koncerti pret samaksu ir reti, un viens tāds notika 25. augustā skaistajā Lafontēna parka brīvdabas teātrī, kas tikko izbūvēts un nodots publikas lietošanā. Pret piekalni izbūvētās skatītāju sēdvietas ieslēdz zaļumi un koki, bet skatuve iebūvēta ūdenī, resp. uz mākslīgas saliņas strūklakas paprāvajā ezeriņā. Šis patlaban esot skaistākais brīvdabas teātris Kanadā. Aiz skatuves pret tumšiem kokiem dažādas figūras veido daudzo gaismu apspīdētā strūklaka.

Uz šīs skatuves, zvaigžņotām debesīm mainoties ar tumšiem draudīgiem mākoņiem, Georgs Lapensons dirigēja savu orķestri Montreālas mūzikas biedrības rīkotajā vieglas mūzikas vakarā. Koncertā piedalījās arī divi franču kanadiešu solo dziedātāji, no kuriem Klēre Ganjē izcēlās kā ar sevišķi skaistu priekšnesumu, tā ārieni. Arī Lapensons nospēlēja divus vijoles solo gabalus — technīski grūtos Paganini un Rachmaninova darbus, par ko laikrakstos bija ļoti labas atsauksmes. „Montreal Star", sakarā ar koncertu bija ievietojis arī lielu mākslinieka karikatūru, rādot Lapensonu arvien „uz ūdeņiem", jo viņš, kā zināms, iegādājies lielāku kuģi. Debesis bija žēlīgas un atļāva nospēlēt visu programmu, izņemot pēdējo Rombera duetu, kad, pirmām lietus lāsēm parādoties, pazuda diriģents un mūziķi un skatītāji izklīda pilsētas plašumā. Jābrīnās, ka vēsā un mākoņainā laikā ar diezgan pardārgām ieejas cenām koncertu ar lielu interesi un sajūsmu noklausījās vairāki tūkstoši klausītāju.

Pēc nedēļas, resp. 1. septembrī uz tās pašas skatuves bija paredzēts otrs plašs sarīkojums ar latviešu „zvaigznēm", — baleta vakars ar mūsu baletdejotājiem Irēni Apini un Juri Gotšalku. Tā kā iestājies vēss un lietains laiks, rīkotāji negrib riskēt, un baleta izrāde noliktā iekštelpās, bet tas daudz atņems no romantikas un neparastības, kas būtu baletam uz ūdens.

Bez jau minētajiem, arī aktieris Roberts Vērnieks daudz piedalīsies vietējās dzīves teātru, gan televizijas uzvedumos un tā Kanadas metropoles latvieši godam dod savu daļu šīs jaunās zemes jaunajā kultūras līdumā. **Milda Ozola.**

Attēlā redzama J. Rapšas Indoķīnā inscenētā Kristus piedzimšana.

Lilija Štengele Čikāgā

Latviešu teātra dangu biedrības ceļojošais ansamblis viesosies Čikāgā sestdien, 27. oktobrī, ar Valdemāra Kārkliņa ALA's Kultūras biroja godalgoto lugu „Jaunās asinis", piedaloties mūsu izcilajiem mākslinieciem — Lilijai Štengelei, Jānim Sāhertam un jaunās paaudzes mākslinieciem Olgai Udrei un Alfredam Strautmanim. Lugu iestudējis Kārlis Veics un dekorātivo iedaļu devis Jānis Gailis.

Čikāgas latviešu biedrībā minētam uzvedumam sarunājusi lielisku teātra zāli, un čikāgieši varēs izrādi noskatīties uz lielas un labas skatuves vienā laikā, jo teātra zālē ap 970 sēdvietu. K.

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces viņete **ROMANS**

(23. turpinājums)

Viņā krastā, upes malā redzēja Graudu, Veidi un pavadoni izņēmām no viesnīcas un sarunājamies. Pēc brītiņa Veide rādīja uz Imanta pusi, un viņi samājās rokām. Acīm redzot, pavadonis bija jautājis pēc Imanta.

Grauds vīcināja, lai Imants nākot pie viņiem, bet Imants rādīja, ka vēl paliks. Tad viņi visi trīs iegāja atpakaļ viesnīcā.

„Kaut viņi ietu gulēt," Imants lūdzās. „Miļais Dievs, kaut viņi ietu gulēt un jau aizmigtu."

Viņš paskatījās pulkstenī — bija ceturksnis pāri deviņiem. Pēc pusotras stundas viņam jau vajadzēja būt ceļā.

Krēsla sabiezēja. Jaunieši savas dziesmas bija izdziedājuši, pa laikam kā brīnīdamies atskatīdamies uz bārdaino svešnieku, kas nekustīgi sēdēja un blenza pāri upei.

Viņš bija mierīgs. Desmit gadi izlikšanās viņu bija izskolojuši. Seja, rokas, viss ķermenis izskatījās mierīgi un atslābināti. Viņš bija ārēji cilvēks, kas pēc garas darba dienas bauda vakara atpūtu un klusumu.

Jaunieši sabāza galvas kopā un sačukstējās. Tad viens no viņiem pagriezās pret Imantu.

„Jūs esat viens no krieviem, kas šodien apskatīja fabriku?"

„Jā. Bet neesmu krievs. Esmu latvietis." Imants atbildēja.

„Latvietis? Kara laikā te arī strādāja latvieši. Pēc kapitulācijas visi aizbēga uz Bavāriju. Toreiz te nozaga visus rokas ratiņus."

„Taču ne latvieši!" Imants pretojās.

„Visi! Cik Eiropā tautu, tik visas bija šeit. Katrs ņēma, kas vien bija vajadzīgs! Un tad visi — projām uz Švarcbergu! Arī Herr Vollbach!"

„Kas tāds?"

„Agrākais īpašnieks. Fabrika palika, pats aizlaidās."

„Kurp?"

„Uz Bavāriju. Tur visi dodas."

Viens no biedriem runātājam piegrūda, un tas apklusa.

Tur visi dodas . . .

„Un tur? Ko viņi tur dara?" Imants jautāja.

„Dzīvo nometnēs, kamēr dabū darbu. Citi pat laižas tālāk — uz Savienotām Valstīm, Kanadu, Austrāliju, bet —"

„Klauss runā aplamības," jauneklis, kas jau reiz runātāju bija apsaucis, pārtrauca viņu otrreiz, „tie ir nodevēji un dezertieri. Darbu viņi tur nedabū, bet atpakaļ viņus arī nelaiž, lai nevarētu te pastāstīt, cik tur grūti klājas. Tur visi gatavojas karam. Amerikāņi liek!"

Imants saprata. Tas pats visur, kur vien acs skatās — pat vismazākajā pulciņā ir kāds, kas darbojas partijas uzdevumā, kas pilda uzrauga pienākumus. Nabaga jauneklis, kas nule brīvāk izrunājās — kāds liktenis to tagad gaidīja?

„Protams, tā arī gribēju teikt," tas pēkšņi pacēla galvu, „tu tikai mani pārtrauci! Tu vienmēr pārtrauc nelaikā un tad savienībā mani apsūdzi, ka es runājot nezin ko!"

Imants cēlās — bija laiks.

Ceturksni pirms desmitiem viņš bija lejā pie viesnīcas. Lielajā zālē ap galdu sēdēja pieci, seši vācieši un no māla krūkām sūca alu, smēķēja un spēlēja kārtis.

Viņš pameta skatu visapkārt — Veides un pavadoņa neredzēja, Grauds bija nosēdies aiz kāršu spēlmaņiem un ziņkārots vēroja spēles panākumus. Pamanījis Imantu, tas māja ar roku, lai nākot piesēsties. Imants piegāja un, pieliecies, iečukstēja **Graudam ausī:**

„Jāuziet pēc smēķiem."

„Man ir, piesēdies."

„Nekas, man . . . es tūlīt būšu . . ." Imants nenoteikti atbildēja un gāja uz kāpņu pusi.

Uzgājis otrā stāvā, viņš mirkli apstājās. Sirds daužījās nežēlīgā ātrumā — bija jāatgūst elpa.

Tad viņš pasmaidīja — aiz viņa istabas durvīm dzirdēja Veidi krācam. Tas bija labi.

Uzmanīgi viņš atvēra durvis, iegāja istabā un sataustīja savās mantās skujamo aparātu, pindzeļi, ziepes, dzirklītes, lieku kabatas lakatiņu un cigaretes. Īstenībā viss jau dienā bija salikts pa rokai — atlika tikai paņemt un ielaist kabatā.

Veide sagrozījās un brīdi pārtrauca krākt.

Imants apsēdās uz savas gultas malas un aizsmēķēja — ja Veide tagad pamostos, tam nekādas aizdomas nerastos, jo Imants vienmēr pirms gulētiešanas mēdza neizgērbies izsmēķēt pēdējo cigareti.

Krākšana atjaunojās — Veide nebija modies.

Klusi un uzmanīgi Imants aizvēra aiz sevis durvis.

„Ar šo mirkli esmu bēglis," viņam iešāvās prātā, bet nebija laika domāt — pulkstenis bija jau dažas minūtes pāri desmitiem. Vēl bija jāatbrīvojas no Grauda, un tam bija jānotiek ticami, bez steigas, bez uztraukuma.

Viņš iegāja zālē — Grauds sēdēja, kur pirmāk, un bija vēl vairāk iedzīļinājies skatītāja lomā.

Imants apsēdās viņam blakus.

„Tu saproti, ko viņi spēlē?"

„Tā kā zolīti . . . īsti nesaprotu . . . Bet alus gan viņiem labāks kā mūsējais . . ."

Tad viņš pievērsās dienas notikumiem.

„Man viņu fabrika nepatīk. Laborātorijā jau viss spīdēja un laistījās, bet pagalmā nekādas kārtības. Tu zini, ko mums rītu tur vēl rādīs?"

„Mākslīgo ādu . . . kurpēm . . . Tāpēc jau mums šai graustā jāpaliek pa nakti. Citādi būtu braukuši atpakaļ uz Leipcigu."

„Jā — un tagad pa divi vienā istabā," Grauds bija ceļojuma laikā izsmalcinājies un piesavinājies buržujiskus uzskatus.

„Pa divi — tas vēl nekas. Bet mēģini gulēt kopā ar Veidi," Imants sataisīja apvainotu seju.

„Krāc?"

„Un kā vēl! Uzej, paklausies," viņš pasmaidīja un cēlās.

„Iesi jau gulēt?"

„Nē — vēl drusku laukā. Silts vakars. Un aizmigt tikpat nevarēšu — aiz tās pašas krākšanas."

„Es vēl pasēdēšu."

„Labi."

Viņš centās runāt, cik vienaldzīgi spēdams, bet pats juta, ka balsī ienācis neparasts skarbums, it kā sasaldēšanās, it kā aizsmakums.

Uz ielas bija pilnīga tumsa. Gaismā viņš bija labi izpētījis ceļu un tagad, pulkstenī ieskatījies, pagriezās un tiešā gaitā devās vajadzīgajā virzienā.

Kamēr ap viņu vēl bija ciemata mājas, viņš gāja palēni, kā pastaigādamies, bet kad pēdējās bija palikušas aiz muguras, viņš gaitu paātrināja — nebija ko kavēties, laika bija maz, un vēl bija izdarāms svarīgs darbs, pirms viņš pirka biļeti.

Ceļš bija kalnains, bet gluds. Viņam garām aizbrauca vairāki auto, kāds riteņbraucējs, bet gājēju nemanīja — no tiem viņam bija visvairāk jāvairās, jo tie gribēja sarunāties, un svešās izrunas dēļ katrs vācietis Imantu tūlīt pazītu par ārzemnieku.

Ceļš ieveda mežā.

Imants iekāpa ceļmalas grāvī un pataustīja — grāvja dibenā bija ūdens.

(Turpinājums sekos)

...CHOZĀ
...AS
...ldzēto zviedru žurnā...
...ms raksta:
...katās. Ak, tur ir tikai lielā...ikums un posts... Nav vi...o kā dzīvot, bet drusku par...lai nomirtu badā..."
...ru žurnālista fotografs uz...ap 300 attēlu Rīgā un ap...Tie visi rāda baigāko na...trūkumu. Kolchoza go...ēmēram, ir tikai kauli un...vēku ģērbi — skrandas, se...mas, bez neviena smaida, iz...tīs, kur ļaudis uzsmaida...m tlešām aiz kāda liela iek...rieka. Bet tie paši cilvēki...uz ielām, darba vietās u...spēj smaidīt.
...ms, ka ar Zviedrijas latvie...ēcīgo iestāžu un organizāciju...šie foto attēli parādīsies...kā izdevumā, un tad tie būs...i latviešiem visās čitās ze...
...zi Zviedrijas latvieši pirka...ksemplāru skaitā „Dagens...“ numurus ar Anderša...ļmā rakstiem un sūtīja sa...draugiem un paziņām pa...A. V.
...zīte,...dzīte...
...paulā tikai pēc sīvas cīņas...ki pieņēma lēmumu, kas at...rgoties ar vodku. Domnieks...44 domu biedru atbalstīts,...protokolēt protestu, ka „li...par vodkas atļaušanu tirdz...nav nekas cits, kā vienīgi...istiska propaganda. Kremlis...varēs bazūnēt visiem ļaudīm...Dzelzs aizkara „ka mēs cie...iņu nacionālo dzērienu!"...ī uz vodku skatījusies kāda...azīstama latviešu „Jaunatnes...zāciju padome", kas savā mē...stā, sniedzot jauniešiem...kas pamācības par dzīves...n uzvedību, rakstā par vie...rīkošanu, norāda sekojošo...Āusma" 38. n-rā): „Mājas...ās atļauts vairāk brīvības...oficiālās viesībās. Oficiālās...ās pieņemta šāda kārtība:...sēšanās pie mielasta galda,...u piedāvā vienu jeb augstā...tivas glāzītes degvīna ar pā...ažām maizītēm. Pēc mielasta,...kasniedz kafiju, var izvēlēties...u konjaku, viskiju vai li...Pieklājības un mēra robe...r jāatrod pašam!"...mūsu ieskats, ka mēra robe...as rakstāms un kas nav rak...jaunatnes žurnālā, atrodama...n redaktoriem. Jebšu redak...„oficiālām viesībām" ar „ie...otu glāzīšu skaitu" būtu se...as „mājas viesības" ar lielāku...bu"?...ka tikai norādījuma, ka zem...a ASV tirgū saprotama vod...n ka jauniešiem ieteicams sā...gan lietot tikai 80 procen...nevis 100 procentīgo „Rīgas...mītu".
...ķītājs N. atkal satiek uz ielas...draudzes locekli K., kurš...tams kā priecīgs iemetējs. Mā...to aptur un draudzīgi uz...: „Jāni, Jāni! — kad es pēdē...zi jūs šajā pašā vietā sastapu,...ijāt skaidrā un es biju tik lai...Šodien, jā, šodien es esmu...mīgs..."...ōdien mana reize būt laimī...mācītāja kungs!", priecīgs at...Jānis K.
...ērģiskais J. mocās ar „siena...zi" — šķavājas, šņaukājas un...a asaras. Lai uzlabotu nošu...gara stāvokli, viņš labprāt...ežas krodziņā un iedzer pa...ūvgriezim" (ASV pazīstams...ēriens — puse „vodkas", puse...šinu sulas un ledus). Kad tā...stais gars pēc laika atkal no...s, šķaudīšanās sākas no jauna,...darba biedrs, vairākkārt velti...inājis pierunāt viņu aiziet pie...a, šoreiz iesāk savu cilvēka...šanas darbu vārdiem: „Ko, tu,...gs, mokies — es zinu uz galvo...labāku līdzekli par tavu...ivgriezi..."...ēs nemaz nevēlos labāku!" pār...c viņu draugs. **Taurus.**

CEĻA VĀRDI

Tie saprot ļoti maz, kas sa...prot tikai to, kas ir izskaid...rojams.

R. M. Rilke.

*

Tas kurš ir uzticīgs, pazīst tikai mīlestības ikdienu. Bet tikai nenuticīgais zina tās traģēdiju.

Oskars Vailds.

*

Ne par ko citu mēs neesam tik ļoti pateicīgi, kā par — pateicību.

Ebnere Ešenbacha.

*

Ir laudis, kas ir par mu...ķīgiem, pat lai tos kritizētu un nosodītu.

Egons Fridels.

SPORTS

BALTIEŠU MEISTRSACĪKSTES TENISĀ

Baltiešu meistarības izcīņa tenisā pag. sestdienā un svētdienā Riverdēles laukumos bija pulcējusi krietnu dalībnieku skaitu, kuŗu spraigās cīņas ar interesi vēroja arī kupls skatītāju pulciņš. Sacensību organizēšanā bija piedalījušies visu baltiešu nāciju tenisa nozares darbinieki, un tiem jāizsaka pateicība par labi noorganizēto spēļu izkārtojumu. Šīs sacensības baltiešu tenisistu starpā, pirmās Kanadā, visādā ziņā arī stiprināja nacionālo un sportisko draudzību mūsu trīs brāļu tautu starpā.

No latviešiem vīriešu vienspēlēs piedalījās Ceinovskis, Daņilovs, Jākobsons, T. Ķeniņš, Kubis, Mikuzāns, Orste, Spricenieks, Teteris un J. Zichmanis. Par veiksmīgākajiem latviešu pārstāvjiem šoreiz izrādījās Jākobsons ar Ceinovski, kas abi iekļuva pusfinālos, pēc tam tomēr zaudējot lietuviešiem. Arī vīriešu dubultspēlēs latviešu pāri Jēkabsons-Daņilovs un Mikuzāns-Orste iekļuva pusfinālos, bet bija spiesti liekties techniski pārāko lietuviešu tenisistu priekšā.

Dāmu vienspēlēs no latvietēm piedalījās Apine, Slubere un Vīksna. Pēdējā izcīnīja it spraigu cīņu pret lietuviešu tenisisti Šalkausku, zaudējot 3:6; 8:10. Krietni pārāki par pārējiem izrādījās lietuviešu tenisisti, no kuŗiem daži sasnieguši jo respektējamu gatavības pakāpi. Lietuvieši izcīnīja meistartitulus vīriešiem vienspēlē un dubultspēlē, kamēr igauņi uzvarēja dāmu vienspēlē un jauktā dubultspēlē. Tur it sevišķi izcēlās Montreālas igauņu tenisiste Aruso, kas savā laikā vairākkārtīgi arī cīnījusies ar latviešu izcilākajām spēlētājām Rīgas un Rīgas Jūrmalas tenisa laukumos.

22. un 23. septembrī Toronto paredzēta Kanadas latviešu meistarības izcīņa tenisā. Tuvāka informācija un pieteikšanās pie tenisa sekcijas vadītāja, R. Ceinovska, telef. LE 4-9347.

Finālspēļu techniskie rezultāti:

Vīriešu vienspēlē: Žukas — Gvildis 6:3; 4:6; 6:4; 6:1.

Vīriešu dubultspēlē: Rautiņš, Gvildis — Žukas, Pundzius 6:0; 6:4.

Dāmu vienspēlē: Aruso — Kontkar 6:0; 6:0.

Jauktā dubultspēlē: Elkens, Aruso — Vaki, Pedele 6:4; 6:3.

FUTBOLS ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu biedrības futbola komanda „Stars" otrās līgas meistarības sacīkšu pirmā aplī ieguvusi 4. vietu ar trim uzvarām un 4 zaudējumiem.

Otrā apļa spēles sāksies š. g. 9. septembrī.

ČLB futbola komandas treniņi notiek otrdienās un ceturdienās pl. 6.30 vakarā Hanson parka futbola laukumā, Central un Fullertona ielu krustojumā, agrākā Latvijas Valsts vienības spēlētāja A. Sīmaņa vadībā.

Futbola interesenti lūgti pieteikties treniņa dienās. Ķ.

ASV VIDĒJO VALSTU MEISTARĪBA TENISĀ

18./19. augustā Mineapolē pulcējās latviešu tenisisti savai gadskārtējai meistarībai. Sacensības organizēja Mineapoles sporta kopas pr-ks O. Krasts. Sacensības noritēja Dr. V. Nagobada vadībā. Spēles notika Mineapoles tenisa kluba māla laukumos.

Bez ASV vidējo valstu latviešu Sporta Pārvaldes, Mineapoles sporta kopas un grāmatu izdevniecības „Tilts" balvām, izcīņā nāca Dr. V. Nagobada dāvātais ceļojošais kauss. Šo sidraba kausu ik gadus izcīnīs vidējo valstu latviešu meistarībā vīriešu vienspēlēs par stilā un technikā labāko un vispār skaistāko spēles māku. Tiesnešu kollēģijā ietelp 3 personas, kas pārzina tenisa spēli. Ja Sporta pārvalde vidējās valstīs likvidējas, tad kausu patur pēdējais uzvarētājs.

Šogad šo kausu izcīnīja Ivars Freimanis no Čikāgas LB.

Vīriešu vienspēlēs nepārspēts palika pag. gada meistars Valdis Tums, finālā ļoti vienlīdzīgā spēlē uzvarot jaunu, talantīgo Jāni Sprūdi ar 7:5; 2:6; 6:4. Sprūde spēlē techniski pareizu spēli un tikai viena kļūmes dēļ zaudēja Dr. V. Nagobada kausa izcīņā.

Uzvarētāju pieminot jāsaka: labs spēlētājs ar pieredzi, rutīnu un izturību. Vēl tikai technikai un stilam nav veltījis pietiekami daudz uzmanības.

3. — 4. vietu dala J. Tupesis un I. Ruševics.

Vīriešu pāru spēlē uzvarēja J. Sprūde ar I. Freimani, finālā pieveicot V. Tumu ar Z. Medznieku 6:2; 6:1; visi no Čikāgas LB.

3. — 4. vietu dala V. Nagobads ar G. Jēkabsonu un J. Tupesis ar I. Kalvi.

Sieviešu vienspēlēs uzvarēja Aija Vanaga, finālā pārspējot Ievu Ludzenieci 5:7; 6:2; 10:8; Abas no Milvokiem. 3. — 4. vietu dala R. Tuma un M Upesleja

Jauktās pāru spēlēs uzvarēja I. Ludzenieks ar J. Tupesi, finālā pārspējot M. Upesleju un A. Pubuli 6:3; 6:1; Visi no Milvokiem. 3. — 4. vietu dala Z. Langina ar V. Nagobadu un A. Vanaga ar J. Vanagu. Pirmie no Mineapoles un otrie no Milvokiem.

Sacensībā piedalījās 17 vīrieši un 6 sievietes.

Tālāko ceļu uz sacensībām bija mērojuši Jēkabsoni no Detroitas. Abi, tēvs ar dēlu, piedalījās sacensībās. Tāpat tēvs ar dēlu Ruševici bija ieradušies no Kalamazū. Seņiors daudziem būs pazīstams, ja uzvārda priekšā nolikstu prof.. Viņš gan spēlēs nepiedalījās, bet dzīvoja līdz savām dēlam, kuŗš uzrādīja labu spēles gatavību un sacensībās nokļuva līdz pusfinālam.

Attēlā no kr.: V. Tums, J. Sprūde.

FUTBOLS TORONTO

Trešdien, 5. sept., Kontinentālās līgas spēle (sakarā ar kausa izcīņu) nenotiks.

Nākošā spēle sestdien, 8. sept. plkst. 7 vakarā

LIETUVIEŠU AUŠRA-DV

MILLEN STADIONĀ. Ieeja 50c.

VAJADZĪGI

KRĀSOTĀJI

AR PRAKSI

Zvanīt vakaros:

WA 4-3533,

prasot pēc Lagzdiņa.

Frank Vass B.A

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403

(College un Spadina ielu stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112, Toronto

Lūdzu atsaukties:

JURI ZIEDIŅU

no Gaujienas,

meklē vecāki, brālis, un

KĀRLI NORBERTU

no Trikātas,

ziņas par vecākiem.

Rakstīt Zentai Andersons,

384 Coombs St., Napa, Calif., U.S.A.

Steidzīgi pārdodama

MODERNA

GĀZES PLĪTS

IZDEVĪGS PIRKUMS

Zvanīt pēc plkst. 5 pp.:

RO 6-3032, Toronto

Piederīgie dzimtenē meklē:

ĒDEĻNIEKU JĀNI,

Viļa d., dzim. 1921. g.

Rakstīt: T. Miksens,

38 Primrose Avenue,

Hamilton, Ont., Canada.

Vienīnieks meklē mēbelētu istabu, vēlams ar pansiju

Tel.: HA 7084, Toronto.

IZĪRĒ 2 istabas ar virtuvi pie latviešiem, 281 Markham Street. Laba satiksme. Tel.: WA 4-4234, Toronto.

Meklēju savu onkuli JĀNI MILLERU, izbraucis no Visbādenes nometnes uz Kanadu apm. 1947. g. Lūdz rakstīt: Sr. Ernests Millers, Calle Primera Araure, A-101, Acarigua, Edo Portuguesa, Venezuela. (1027)

S. VASARĀJA

Transporta uzņēmums

Tel. LE 4-1403

Toronto

Mūsu ilggadīgais sporta dzīves vadītājs un goda priekšsēdis

ROBERTS PLŪME

miris pēkšņā nāvē š. g. 25. augustā Kanadā. Apbedīts Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

LATVIEŠU SPORTA PADOMES TRIMDĀ PREZIDIJS,

LATVIEŠU SPORTA APVIENĪBA KANADĀ

un SPORTISTU SAIME

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

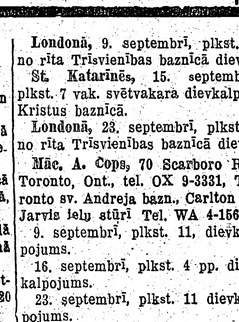

Šķiries no mums

mag. iur.

ROBERTS PLŪME

Dziļās sērās

TERVETIA'S KOPA KANADĀ

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 Dundas St., West

(Spadina stūrī)

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-4451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

288 St. Clair Ave., W.

Toronto

Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

MEDIKAMENTU SAINĪŠUS UZ LATVIJU LĒTI — ĀTRI. NOSŪTA

T. KRAUMANIS

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

DRĒBNIEKS S. BLATT, 1326 Dundas St. W., Toronto

Gatavoju pēc mēra uzvalkus, kostīmus u. c., kā arī

pārdodu angļu drānas sūtīšanai uz Latviju.

Mērenas cenas.

LATVIEŠU MEDNIEKU UN MAKŠĶERNIEKU KLUBS rīko

SAULAINĒ SESTDIEN, 8. SEPTEMBRĪ, PLKST. 12.00

Internas sacīkstes māla baložu šaušanā

Ārpus konkurences publikai māla baložu šaušana un šaušana ar mazkalibra bisēm. Labākajiem šāvējiem balvas. Pēc tam BALLE

Sākums plkst. 6.30 vak. Spēlēs LATVIEŠU PŪTĒJU ORĶESTRIS. Atspirdzinājumu galds.

Visa Saulaines territorija ir sarīkojuma vieta Ieeja $1.00.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Svētdien, 9. septembrī rudens posma iesākuma dievkalpojumi: pl. 9 rītā Bronksā, sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols, pie ērģelēm Rita Pētersone; pl. 3, regulārā pēcpusdienas laikā Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, pie ērģelēm Bruno Skulte.

Konfirmandu mācības, sākums sestdien, 8. septembrī, pl. 10 draudzes namā Bruklinā. Jauniešus, kas vēlētos tikt iesvētīti 28. oktobrī, lūdz pieteikties pie mācītājiem.

ČIKAGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St. svētdien, 9. septembrī, pl. 11.00, dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds. Jaunatnes iesvētei pieteikties līdz 23. septembrim, iesvēte 7. oktobrī.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420,

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēnesa 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēnesa 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēnesa 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēnesa 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minēapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Svētdien, 9. septembrī, pl. 6.30 vak. dievkalpojums.

Svētdien, 23. septembrī, pl. 6.30 vak. dievkalpojums.

Dievkalpojumi notiek Trīsvienības baznīcā, 560 May St. Ft. William.

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London. Ont.

Niagarā 8. septembrī, plkst 6 vak. Svētvakara dievk. Jāņa bazn. 580 Portage Rd. N.

Londonā, 9. septembrī, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā dievk.

St. Katarīnēs, 15. septembrī, plkst. 7 vak. svētvakara dievkalpoj. Kristus baznīcā.

Londonā, 23. septembrī, plkst 9 no rīta Trīsvienības baznīcā dievk.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

9. septembrī, plkst. 11, dievkalpojums.

16. septembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

23. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

9. septembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

9. septembrī, plkst. 2.30 pēc p. dievkalpojums turpat.

23. septembrī, plkst. 2.30 pēc p. dievkalpojums turpat.

30. septembrī, plkst. 2.30 pēc p. Bībeles svētku dievkalpojums turpat.

Bramptonā Latviešu ev.-lut draudzes dievkalpojums 16. septembrī, plkst. 1.30 pēc p. Grace United baznīcā.

Māc. T. Avots, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave So)

Māc. Artūrs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566;

Kičenerā, Mateja baznīcā 9. septembrī, pl. 11.00 no rīta iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave. Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā — Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Dr Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Kirklandleikā, sestdien, 8. septembrī, plkst. 19. lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžiniajtaunā, svētdien, 9. septembrī, plkst. 14 anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 9. septembrī, plkst. 17 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512

Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā. Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

VEIKSMĪGS

LĪDZDALĪBNIEKS VISIEM...

Ikvienā jūsu darījumā Jaunskotijas banka Kanadā ir jūsu partneris, palīdzot Kanadai attīstīties — un arī jums līdz ar to!

Jums ir parocīgi kontaktēt ar Jaunskotijas bankas Kanadā jums tuvāko nodaļu — tāpat, kā to dara neskaitāmi kanadieši.

Vienalga, vai tirdznieciskos darījumos vai personiskai līdzekļu uzkrāšanai, redzēsit, ka Jaunskotijas bankas jums tuvākā nodaļa jūs ar patiku sagaidīs un laipni apkalpos.

Iepazīstieties ar jums tuvākās BNS nodaļas vadītāju — viņa pieredze var jums daudz noderēt jūsu līdzekļu uzkrāšanai.

THE BANK OF NOVA SCOTIA

Jūsu partneris Kanadas jaunuzbūvei

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa unsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.00 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tiešī ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brigatwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

I. TORVALDA

TĀDAS BIJA BEIGAS

Ies., cena $3.50.

DV Grāmatnīcā, 123 Huron Str., Ont., Toronto

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937

(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

PIRMDIENĀS SLĒGTS

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

6587 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2602 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slāvu valodas

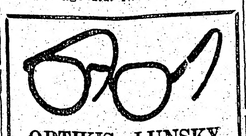

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924